

W DRODZE DO WIECZERNIKA

PRZYJMujemy PANA JEZUSA

Poradnik metodyczny
do nauki religii dla klasy III
szkoły podstawowej

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 2013

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika nr AZ-13-01/10-KR-14/13, zgodnego z programem nauczania nr AZ-1-01/10

Recenzenci

ks. dr hab. Paweł Mąkosa
ks. prof. dr hab. Andrzej Offmański

Konsultant

prof. nadzw. dr hab. Jolanta Karbowniczek

Redakcja

ks. Władysław Kubik SJ (kierownik zespołu),
Teresa Czarnecka, ks. Grzegorz Łuszczak SJ

Autorzy

Dominika Czarnecka, Teresa Czarnecka, Anna Duka
ks. Władysław Kubik SJ, ks. Grzegorz Łuszczak SJ

Współautorzy

Barbara Adamczyk, ks. Krzysztof Biel SJ, Beata Głowala, s. Justyna Karaś,
Agnieszka Myszevska-Dekert, ks. Tadeusz Nosek, ks. Jarosław Naliwajko SJ,
s. Margarita Sondej OSU, ks. Józef Stala, Jolanta Staniek, Beata Wawrzkiwicz

Projekt okładki, opracowanie graficzne, łamanie

Tomasz Mieloch

Płyta w formacie mp3

Do odtwarzania w komputerze lub dowolnym odtwarzaczu mp3.

W nagraniu piosenek udział wzięli:

śpiew: Ola Harpula, Weronika Jakielaszek, Jola Kałamarz, Damian Balawejder

aranżacja: Tadeusz Kałamarz

instrumenty: Małgorzata Nawrocka, Tadeusz Kałamarz, Paweł Nawrocki

realizacja nagrania: Paweł Nawrocki

projekt nadruku: Tomasz Mieloch

NIHIL OBSTAT

Prowincja Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego

ks. Wojciech Ziółek SJ, prowincjał

Kraków, 30 lipca 2013 r., l.dz.163/2013.

ISBN 978-83-7767-864-0

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200 • faks 12 42 95 003

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

www.wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260, 12 62 93 446-447

faks 12 62 93 261

e.wydawnictwowam.pl

Drukarnia Wydawnictwa WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

Wprowadzenie do pracy
z podręcznikiem do nauki religii
w szkole podstawowej w klasie trzeciej
„Przyjmujemy Pana Jezusa”
Podręcznik i *Zeszyt ucznia* (ćwiczenia)

Podręcznik dla uczniów klasy trzeciej szkoły podstawowej pt. *Przyjmujemy Pana Jezusa* oraz *Zeszyt ćwiczeń* i poradnik metodyczny pod tym samym tytułem – jest kontynuacją serii *W drodze do Wieczernika*, czyli podręcznika dla ucznia klasy pierwszej i drugiej oraz materiałów paralelnych dla katechety przygotowanych w oparciu o *Podstawę Programową katechezy Kościoła Katolickiego w Polsce* oraz *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* z 2010 r. Podręcznik dla klasy pierwszej ma tytuł *Jesteśmy w rodzinie Pana Jezusa*, a dla klasy drugiej *Kochamy Pana Jezusa*.

W klasie trzeciej (*Przyjmujemy Pana Jezusa*) uczeń przejdzie kolejny etap – tym razem bezpośredni – przygotowań do świadomego przyjęcia sakramentów pokuty i pojednania oraz pełnego uczestnictwa w Eucharystii. Autorzy, opracowując treści tego etapu, oparli się na przekonaniu, że katecheza to coś więcej niż nauka – to ukazywanie miłości i uczenie jej. Pierwszym ludzkim „ogniwem” katechezy ma być sam katecheta, który sobą świadczy o Tym, Komu zaufał i powierzył swoje życie. To najpierw przez katechetę uczeń ujrzy Chrystusa. Wtedy owocne będzie zapoznanie z treścią Ewangelii i rozwinąć się może pragnienie zbliżenia do Jezusa Chrystusa.

Pomoce niniejsze mają pomóc katechecie w zapoznaniu ucznia z obecnością i działaniem Jezusa Chrystusa w Kościele, przede wszystkim w sakramencie pokuty i pojednania oraz na Eucharystii, a także we wspólnocie: w bliźnich i w samym katechizowanym.

Podręcznik i Zeszyt ucznia

Pomoce dla ucznia do nauki religii dla klasy trzeciej *Przyjmujemy Pana Jezusa* składają się z dwóch części: podręcznika oraz *Zeszytu ucznia*, który zawiera różnego rodzaju ćwiczenia i posiada także kilka stron pustych do wykorzystania zgodnie z propozycjami zawartymi w scenariuszach lub według inwencji katechety. Obie części, podręcznik i *Zeszyt ucznia* są ze sobą ściśle skorelowane. Podręcznik zawiera przede wszystkim treści i pytania problemowe odpowiednio zilustrowane, natomiast ćwiczenia w *Zeszycie ucznia* mają wielorakie zadania: wprowadzenie w temat, aktywizowanie uczniów, rozwijanie i pogłębianie tematu oraz utrwalanie treści – w zależności od katechezy.

Podręcznik *Przyjmujemy Pana Jezusa* zawiera siedem rozdziałów, w których materiał rozłożony jest spiralnie, na kanwie wprowadzania – zgodnie z programem – w pełne uczestnictwo w Eucharystii.

Rozdział I. („Modlimy się”) ma prowadzić do utrwalenia znanych modlitw, ale przede wszystkim pogłębić formację modlitewną przez ukazanie jej związku z naszym życiem w rodzinie Pana Jezusa. Dziecko uczy się dostrzegać obecność i działanie Boga, poznaje lepiej sens Modlitwy Pańskiej, jako niedoścignionego wzorca wszelkiej modlitwy. Ma okazję zaprzyjaźnić się ze św. Stanisławem Kostką, zrozumieć znaczenie różnych postaw modlitewnych. Ostatnia katecheza w tym rozdziale ukazuje treści modlitwy różańcowej.

Rozdział II. („Wypełniamy przykazania”) ukazuje potrzebę zachowywania zasad w życiu człowieka i wprowadza w treści dotyczące dziesięciu przykazań Bożych (każdego osobno, tylko ostatnie dwa przykazania zostały ujęte w jednej katechezie). Uczeń ma okazję przekonać się, że zachowywanie Dekalogu jest wyrazem miłości Boga oraz bliźniego i prowadzi do wypełnienia nowego przykazania miłości, które zostawił nam Pan Jezus. Jako rodzina Pana Jezusa otrzymujemy także pomoc, wskazówki od Kościoła (pięć przykazań kościelnych).

W następnych rozdziałach uczeń stopniowo poznaje poszczególne części Mszy Świętej.

W rozdziale III. („Witamy i przepraszamy Pana Jezusa”) znajduje się wprowadzenie do obrzędów wstępnych. Są także katechezy związane z rokiem liturgicznym: adwentem i Bożym Narodzeniem; z którymi powiązana jest katecheza o św. Teresie od Dzieciątka Jezus. Omówione są warunki dobrej spowiedzi – każdy w osobnej katechezie, w tym m.in. dokładne przygotowanie do rachunku sumienia, treści o grzechu ciężkim i lekkim.

Główna tematy rozdziału IV. („Słuchamy Pana Jezusa”) kształtuje postawę słuchania i wprowadza ucznia w obrzędy liturgii słowa. Bóg przemawia do nas przez swojego Syna, Jezusa Chrystusa (powtórzenie treści z młodszych klas), Jezus Chrystus powołuje Apostołów, by przekazali Dobrą Nowinę (Ewangelię) o zbawieniu. Uczestnictwo w liturgii słowa jest odpowiedzią na wezwanie Boga, byśmy słuchali Jego Syna. W rozdziale tym uczeń poznaje także lepiej sens poszczególnych wezwań wyznania wiary, składanego podczas niedzielnej Eucharystii.

W rozdziale V. („Z Chrystusem ofiarujemy się Bogu Ojcu” – Wielki Post i Triduum Paschalne) wprowadzamy ucznia w tajemnicę Paschy Chrystusa: zbawczych wydarzeń, które dokonały się kiedyś i dzieją się dzisiaj podczas każdej Eucharystii. Przeżycie Triduum Paschalnego najlepiej wyjaśnia znaczenie liturgii eucharystycznej jako ofiary i zarazem uczty dziękczynnej.

Rozdział VI. („Na uczcie z Panem Jezusem”) mówi o sensie i obrzędach Komunii Świętej oraz ukazuje nierozzerwalny związek Eucharystii i miłości Bożej (Boga i bliźniego).

W tematykę rozdziału VII. („Przyjmujemy błogosławieństwo”) wprowadza nas Matka Boża, jako „błogosławiona między niewiastami”. Katecheza dotyczy miesiąca maryjnego, ale jest też przygotowaniem do udziału w Uroczystości Wniebowzięcia NMP. W omówieniu obrzędów zakończenia, wyakcentowana jest potrzeba przyjmowania Bożej życzliwości i mocy w błogosławieństwach mszalnych. Nacisk jest położony także na świadome podjęcie „rozesłania” jako przyjęcia misji Jezusowej skierowanej do każdego uczestnika Eucharystii i całej Wspólnoty Kościoła.

Na zakończenie umieszczona jest katecheza związana z uczestnictwem w uroczystości Bożego Ciała oraz katecheza kształtująca chrześcijańską postawę członka rodziny Jezusa podczas wakacji.

Poradnik metodyczny

Poradnik metodyczny dla katechetów zachował strukturę poradników do klasy pierwszej i drugiej. Katecheta znajdzie tu odpowiedni fragment *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, plan pracy oraz propozycje scenariuszy katechez. Jednostki te opracowane są według schematu: 1. Cele katechez; 2. Zadania nauczyciela religii; 3. Treści – wymagania szczegółowe; 4. Metody i pomoce; 5. Scenariusz katechez; 6. Współpraca z rodziną i parafią.

Treści zostały ujęte w formule umiejętności (spodziewanych osiągnięć), które ma zdobyć uczeń. Każda jednostka katechetyczna zawiera wskazania, co uczeń powinien wiedzieć, umieć i jakie wartości odkryć (co cenić) po danej katechezie.

Katecheta ma też do dyspozycji nagrania muzyczne (śpiewy i muzyka instrumentalna w formacie mp3) oraz materiały do wydruku.

Scenariusz każdej katechez składa się z czterech części. Są to: Wprowadzenie do katechez; Odkrywanie wezwania Bożego; Odpowiedź na wezwanie Boże; Utrwalenie. Propozycje zajęć zawierają wiele wskazówek praktycznych, nowych, prostych zabaw, a także opowiadań.

Mamy nadzieję, że podręcznik i *Zeszyt ucznia* a także niniejszy poradnik metodyczny spełnią swoją rolę i będą pomocne w wypełnianiu wielkiego zadania formacji chrześcijan w XXI wieku.

W DRODZE DO WIECZERNIKA¹
Katecheza inicjacji w sakramenty
pokuty i pojednania oraz Eucharystii

Program nauczania religii
dla klas I-III szkoły podstawowej

Numer programu AZ-1-01/10

¹ Niniejszy rozdział jest przedrukiem z dokumentu Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski: *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Kraków 2010. Autorzy wybrali rozdział dotyczący szkoły podstawowej klasy trzeciej.

Program „W drodze do Wieczernika” wypełnia założenia katechezy inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii dzieci klas I-III szkoły podstawowej. Założenia nauczania religii zmierzają do inicjowania wychowania religijno-moralnego uczniów w duchu sakramentu chrztu, pokuty i Eucharystii.

W klasie I większy akcent położony jest na osobiste przeżywanie wiary przez 6-latkę, w klasach II i III – na doświadczenie wspólnoty, poznawanie i spotykanie Boga z innymi ludźmi. Umiejętności liturgiczne, których na tym etapie uczy się katechizowany, wiążą się z jego podstawowymi doświadczeniami życiowymi.

Program poszczególnych klas koncentruje się wokół następujących treści:

- Klasa I – Jesteśmy w rodzinie Pana Jezusa.
- Klasa II – Kochamy Pana Jezusa.
- Klasa III – Przyjmujemy Pana Jezusa.

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

I. Interpretacja życia w świetle wiary. Uczeń pogłębia świadomość dziecięctwa Bożego rozpoczętego na chrzcie świętym i odnajduje ślady Boga w otaczającym świecie; poznaje podstawowe prawdy wiary.

II. Wprowadzenie w rozumienie sakramentów Eucharystii oraz pokuty i pojednania. Uczeń poznaje cel uczestnictwa w Eucharystii i sakramencie pokuty i pojednania, nabywa motywację do regularnego i pogłębionego uczestnictwa w tych sakramentach.

III. Kontakt z Bogiem w liturgii i modlitwie. Uczeń poznaje sposoby uczestniczenia w liturgii, zwłaszcza we Mszy Świętej oraz wydarzeniach roku liturgicznego; pogłębia umiejętność wyrażania w znakach własnej religijności; rozwija sposoby uczestniczenia w modlitwie dziękczynienia, uwielbienia, przeproszenia i prośby.

IV. Postawa moralna. Uczeń pogłębia rozumienie Przykazań Bożych, a także motywację wiary w ich przestrzeganiu; rozwija umiejętności społeczne niezbędne do życia w grupie rówieśników, rodzinie i szkole.

KLASA III SZKOŁY PODSTAWOWEJ „PRZYJMujemy PANA JEZUSA”

Pod koniec klasy III dziecko ma po raz pierwszy spotkać Chrystusa w sakramencie pokuty i pojednania oraz przez Komunię Świętą w Eucharystii. Podob-

nie jak w poprzednich dwóch klasach nawiązując do codziennych doświadczeń wychowanków program powinien wprowadzić dzieci w umotywowaną wiarą komunię z Jezusem przebaczącym grzechy oraz obecnym i działającym w Najświętszym Sakramencie. Zasadniczym źródłem powyższych treści jest słowo Boże, zawarte w obrzędach sakramentu pojednania i pokuty oraz wytycznych Urzędu Nauczycielskiego Kościoła dotyczących Komunii Świętej i kultu Tajemnicy Eucharystii poza Mszą Świętą.

Sens bezpośrednich przygotowań katechizowanych do pierwszego osobistego spotkania z Chrystusem w sakramencie pojednania i pokuty oraz Eucharystii zebrany jest w tytule: „Spotykamy Jezusa”. Uczniowie porządkują wiadomości i doskonala swe umiejętności dotyczące modlitwy (dział 1) i przykazań (dział 2), sakramentu pokuty i pojednania (dział 3), Eucharystii (dział 4-6) oraz zgodnie z własnymi możliwościami, umocnieni błogosławieństwem, podejmują zadania apostołskie (dział 7).

1. Modlimy się

Cele katechetyczne

- Pogłębienie wiadomości o chrześcijańskiej modlitwie.
- Doskonalenie umiejętności modlitwy dziękczynienia, prośby, przepraszania i uwielbienia.
- Motywowanie do praktykowania częstej modlitwy w oczekiwaniu na spotkanie z Jezusem.

Treści

- Nowy rok szkolny i katechetyczny jako szansa na poznanie nauki Jezusa i pogłębienie przyjaźni z Nim; ludzie poszukują prawdy i chcą być kochani; cel i znaczenie międzyludzkich spotkań przy stole.
- Modlitwa indywidualna i wspólnotowa. Przykłady modlitwy w Piśmie Świętym.
- Dobrane piosenki religijne i pieśni liturgiczne służące interioryzacji powyższych
- treści.

Wymagania

Uczeń:

- zna i rozpoznaje różne formy modlitwy,
- formułuje modlitwę, w której wielbi Boga, dziękuje Bogu, prosi i przeprasza Boga,
- wskazuje przykłady modlitwy w Biblii,
- wskazuje sytuacje, w których się modli.

2. Wypełniamy przykazania

Cele katechetyczne

- Zapoznanie z treścią i znaczeniem poszczególnych przykazania miłości oraz przykazań *Dekalogu*.
- Zapoznanie z treścią przykazań kościelnych.
- Uwrażliwienie na potrzebę wypełniania przykazań.
- Kształtowanie postawy ucznia Jezusa żyjącego zgodnie z przykazaniami.
- Doskonalenie umiejętności oceny swojego postępowania w świetle przykazań.

Treści

- Przykazania jako życiowe drogowskazy.
- Dekalog – przykazania wobec Boga i bliźniego.
- Przykazanie miłości.
- Przykazania kościelne.
- Dobrane piosenki religijne i pieśni liturgiczne służące interioryzacji powyższych treści.

Wymagania

Uczeń:

- zna przykazania Boże,
- wie, że przykazania Boże zawierają się w przykazaniu miłości,
- wie, czym są dla nas przykazania,
- wyjaśnia treść przykazań,
- wskazuje, jak w codziennym życiu wypełniać przykazania.

3. Witamy i przepraszamy Pana Jezusa

Cele katechetyczne

- Zapoznanie z obrzędami wstępnymi Mszy Świętej.
- Przypomnienie pozdrowienia chrześcijańskiego.
- Pogłębienie wiedzy o grzechu, pokucie i nawróceniu.
- Pogłębienie znajomości prawdy, że w sakramencie pokuty i pojednania spotykamy Jezusa przebaczącego ludzkie grzechy.
- Formowanie postawy otwartości na powitanie Jezusa we Mszy Świętej.
- Kształtowanie umiejętności uznawania własnych win, przepraszania oraz wyrażania wdzięczności za dar pojednania w odniesieniu do Boga i ludzi.
- Doskonalenie umiejętności związanych z postawami pokutnymi sprzyjającymi owocnemu korzystaniu z sakramentu pokuty i pojednania.
- Kształtowanie umiejętności właściwego zachowania w czasie obrzędów wstępnych Mszy Świętej.

Treści

- Jezus zaprasza nas na spotkanie.
- Przygotowanie do spotkania.
- Znak krzyża. Akt pokuty.
- Uwielbienie Boga.
- Grzech człowieka. Łaska uświęcająca.
- Spotkanie z Jezusem w sakramencie pokuty.

Wymagania

Uczeń:

- wie, że Jezus zaprasza wszystkich na Eucharystię,
- wskazuje, jak należy przygotować się do uczestnictwa we Mszy Świętej,
- wymienia elementy obrzędów wstępnych Mszy Świętej,
- rozumie znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań występujących w tej części Mszy Świętej,
- wyjaśnia warunki przystępowania do sakramentu pojednania i pokuty,
- wymienia owoce sakramentu pokuty i pojednania.

4. Słuchamy Pana Jezusa

Cele katechetyczne

- Ukazanie wartości wspólnotowego spotkania przy stole Słowa Bożego.
- Uwrażliwianie na Słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym i celebrowane w liturgii.
- Zapoznanie z Jezusem Chrystusem, który będąc Słowem Boga w czasie liturgii słowa rozmawia ze zgromadzonymi i Pisma im wyjaśnia.
- Ukazanie Credo, wyznania wiary jako odpowiedzi wierzących na wyzwanie Boga.
- Wprowadzenie w strukturę liturgii słowa oraz kształtowanie wypływającej z wiary postawy należytej czci wobec Pisma Świętego.
- Kształtowanie postawy słuchania Słowa Bożego, zaufania Bogu i wyznania wiary w Boga.

Treści

- Rola pisma, czasopism, książek, listu pisanego przez osobę bliską. Potrzeba komentowania i wyjaśniania tego, co zostało napisane w relacjach międzyludzkich.
- Jezus Chrystus rozmawia z nami w liturgii słowa i Pisma nam wyjaśnia.
- Jezus Chrystus uczy nas wiary – Wyznanie wiary.
- Powierzenie Bogu siebie i innych – modlitwa wiernych.
- Dobrane pieśni, gesty i znaki liturgiczne sprzyjające interioryzacji powyższych treści.

Wymagania

Uczeń:

- wie, że w liturgii słowa sam Jezus Chrystus rozmawia ze zgromadzonymi i Pisma im wyjaśnia,
- wyjaśnia, dlaczego Ewangelia jest najważniejszym tekstem biblijnym w liturgii słowa,
- wie, jak należy słuchać słowa Bożego,
- wyjaśnia przebieg liturgii słowa,
- zna „Wierzę w Boga”,
- wyjaśnia, w jaki sposób uczeń Jezusa może wyznawać swoją wiarę,
- wyjaśnia znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań występujących w tej części Mszy Świętej.

5. Uczestniczymy w ofiarowaniu i przeistoczeniu

Cele katechetyczne

- Przypomnienie wydarzeń dotyczących męki i śmierci Jezusa na krzyżu oraz ich religijnego znaczenia.
- Wprowadzanie w Eucharystię jako sakramentalne uobecnianie ofiary Chrystusa i Kościoła.
- Wyjaśnienie religijnego znaczenia darów chleba i wina.
- Wyjaśnienie znaczenia ofiarowania się razem z Jezusem Bogu w świetle liturgicznego przygotowania darów i pierwszej Modlitwy eucharystycznej we Mszy Świętej z udziałem dzieci.
- Kształtowanie postaw eucharystycznych: ofiarowania, jedności i miłości, wdzięczności w codziennym życiu.

Treści

- Konieczność wyrzeczenia, ofiarowanie i powierzanie siebie osobom kochanym.
- Przygotowanie i przyniesienie darów.
- Wspomnienie wielkich dzieł Boga w historii.
- Wołamy o Ducha Świętego.
- Pan Jezus przemienia chleb w swoje Ciało, a wino w swoją Krew.
- Obecność Jezusa wśród nas pod postacią Chleba i Wina.
- Znaczenie słów: „Bierzcie i jedzcie”; „Bierzcie i pijcie”; „To czyście na moją pamiątkę”.
- Modlimy się za Kościół.
- Dobrane piosenki religijne i pieśni liturgiczne sprzyjające interioryzacji powyższych treści.

Wymagania

Uczeń:

- wymienia podstawowe dary przynoszone do ołtarza,
- wie o potrzebie ofiarowania siebie samego Bogu podczas procesji z darami,
- opowiada o działaniu Ducha Świętego podczas Eucharystii,
- zna słowa tajemnicy wiary,
- wie, że Jezus zmartwychwstały jest obecny podczas każdej Mszy Świętej pod postacią Chleba i Wina,
- opowiada o wydarzeniach podczas Ostatniej Wieczerzy,
- rozumie, że Eucharystia jest sakramentalnym uobecnieniem ofiary Chrystusa i Kościoła,
- wyjaśnia słowo „przeistoczenie”,
- wyjaśnia religijne znaczenie darów chleba i wina,
- wyjaśnia znaczenie ofiarowania siebie Ojcu razem z Jezusem w czasie celebracji eucharystycznej,
- wskazuje możliwości współofiarowania siebie z Jezusem,
- wyjaśnia znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań występujących w tej części Mszy Świętej.

6. Uczujemy z Panem Jezusem

Cele katechetyczne

- Zapoznanie z bogactwem mszalnych obrzędów Komunii Świętej.
- Ukazanie ważności Modlitwy Pańskiej i wołania o jedność i pokój.
- Uważliwienie na potrzebę jedności i pokoju we wspólnocie Kościoła oraz nieustannego wzrastania w miłości Boga i bliźniego.
- Kształtowanie postaw sprzyjających kulturalnemu spożywaniu codziennych i świątecznych posiłków oraz godnemu i owocnemu uczestniczeniu w uczcie eucharystycznej.

Treści

- Codzienny i świąteczny posiłek w rodzinie, wspólne spotkanie przy rodzinnym stole z okazji świąt religijnych; pragnienie jedności i pokoju między ludźmi oraz udanego przeżywania niedzieli w relacjach międzyludzkich.
- Modlitwa Pańska. Znak pokoju.
- Godne przyjmowanie Eucharystii. Owoce Komunii Świętej.
- Dziękczynienie i uwielbienie Jezusa Eucharystycznego.
- Dobrane piosenki religijne i pieśni liturgiczne służące interioryzacji powyższych treści.

Wymagania

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie i wartość wspólnego posiłku,
- wyjaśnia, na czym polega godne i owocne uczestnictwo w uczcie eucharystycznej,
- wie, że pełne uczestnictwo w Eucharystii łączy się z przystąpieniem do Komunii Świętej,
- wyjaśnia, co to znaczy, że Jezus karmi nas swoim Ciałem,
- wie, że należy modlić się przed przyjęciem i po przyjęciu Komunii Świętej,
- wyjaśnia znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań występujących w tej części Mszy Świętej.

7. Przyjmujemy błogosławieństwo

Cele katechetyczne

- Ukazanie znaczenia błogosławieństwa w życiu człowieka.
- Zachęcenie do dawania świadectwa o Jezusie zmartwychwstałym w codziennym życiu.
- Przypomnienie prawdy, że Jezus daje nam siłę do dobrego postępowania.
- Wskazanie na błogosławieństwa, które znajdują się w centrum przepowiadania Jezusowego.
- Kształtowanie postaw, w których są realizowane treści związane z błogosławieństwami.

Treści

- Pan Jezus wzywa do dawania świadectwa.
- Przez kapłana Pan Jezus błogosławi swoim uczniom.
- Sytuacje z życia codziennego, kiedy udzielane jest błogosławieństwo.
- Wartości pomagające poprawnie kształtować międzyludzkie kontakty.
- Błogosławieństwo w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.
- Dobrane piosenki religijne i pieśni liturgiczne sprzyjające interioryzacji powyższych treści.

Wymagania

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest błogosławieństwo,
- wymienia sytuacje, w których otrzymuje błogosławieństwo od rodziców, opiekunów, dziadków,
- wyjaśnia, dlaczego Jezus posyła swoich uczniów do innych ludzi,
- wyjaśnia, co może zrobić chrześcijanin, aby realizować posłanie Jezusa,

- wskazuje, w jaki sposób dawać świadectwo i jak dzielić się wiarą w swoim otoczeniu,
- wyjaśnia znaczenie gestów, postaw, pozdrowień i wezwań występujących w obrzędach zakończenia Mszy Świętej.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU

Wprowadzając uczniów w rozumienie i współuczestniczenie w Eucharystii, trzeba wyakcentować jej centralne znaczenie dla stawania się i bycia chrześcijaninem. Rozwijanie przez katechizowanych w sobie godności dzieci Bożych i przyjaźni z Chrystusem jest procesem nie tylko indywidualnym, wyznaczającym poszczególnym osobom nowe odniesienie do Boga, lecz jednocześnie wydarzeniem społeczno-wspólnotowym. Stajemy się bowiem chrześcijanami w społeczności Ludu Bożego, którego najmniejszymi jednostkami eklezjalnymi są poszczególne wspólnoty gromadzące się przy ołtarzu Chrystusa na sprawowanie Eucharystii. Z niej bowiem jako ze źródła splywa na nas łaska i z największą skutecznością przez nią dokonuje się uświęcenie człowieka w Chrystusie i uwielbienie Boga, które jest celem wszystkich innych dzieł Kościoła (KL 10).

Katechizowane w środowisku szkolnym dzieci przynależą do określonej wspólnoty eklezjalnej, która regularnie – przede wszystkim w niedziele i święta – gromadzi się przy stole eucharystycznym. Umożliwiając im zatem stopniowe dochodzenie do zrozumienia i współudziału w Eucharystii, należy brać pod uwagę realizację niniejszego zadania w długoletnim procesie katechizacji oraz fakt, że mamy do czynienia z tajemnicą wiary w ścisłym tego słowa znaczeniu. W tej sytuacji, gdy treści wiary przerastają możliwości zrozumienia ich przez dziecko, obowiązuje zasada, iż przybliżymy je katechizowanym przynajmniej w takiej postaci, której na dalszych etapach wychowania w wierze nie trzeba będzie odwoływać przez wprowadzanie niczym nieuzasadnionych poprawek.

Obydwa cele wychowania do uczestnictwa we Mszy Świętej, mianowicie zrozumienie i współudział, są ze sobą nierozzerwalnie związane i warunkują się wzajemnie. Ten związek implikuje rozwiązania metodyczne, w których będzie preferowane uczenie się przez działanie. Tego rodzaju nauczanie dokonuje się, między innymi, w ramach dziecięcych nabożeństw katechetyczno-liturgicznych, w których mogą znaleźć zastosowanie inscenizacja, udramatyzowane opowiadanie, medytacja i opowiadanie treści obrazu, znaku lub przedmiotu, wspólny śpiew czy muzykowanie itp.

KORELACJA NAUCZANIA RELIGII Z EDUKACJĄ WCZESNOSZKOLNĄ**Klasa II i III**

- Edukacja polonistyczna: Umiejętność: słuchania wypowiedzi i korzystania z przekazywanych informacji; czytania i rozumienia tekstów oraz wyciągania z nich wniosków; czytania tekstów i recytowania wierszy; tworzenia wypowiedzi, krótkich opowiadań i opisu; dobierania właściwych form komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych; uczestniczenia w rozmowach; stosowania formuł grzecznościowych.
- Edukacja muzyczna: Śpiew w zespole piosenki ze słuchu; aktywne słuchanie muzyki i określanie jej cech.
- Edukacja plastyczna: Przekazy medialne i zastosowanie ich wytworów w działalności twórczej; upowszechnianie kultury w środowisku szkolnym; dziedziny działalności twórczej człowieka; wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do dziedzictwa kultury.
- Edukacja społeczna: Pomoc potrzebującym; rodzina i jej tradycje; prawa i obowiązki w rodzinie; szacunek do drugiego człowieka; relacje z dorosłymi i rówieśnikami, praca i wypoczynek; tolerancja, prawdomówność, sprawiedliwość; uczestnictwo w życiu środowiska lokalnego; symbole narodowe i najważniejsze wydarzenia historyczne; tradycje i historia regionu.
- Język mniejszości narodowej lub etnicznej oraz język regionalny: Słownictwo religijne i modlitwy.

Plan wynikowy

Rozdział I. Modlimy się Zawsze się radujcie, nieustannie się módlcie! (Tes 5, 16-17)

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni?
1. Pan Jezus zaprasza nas na spotkanie	<ul style="list-style-type: none"> – Budzenie gotowości radosnego odpowiadania na zaproszenie Jezusa do spotkania się z Nim w ciągu nowego roku szkolnego i katechetycznego. – Ukazanie znaczenia przygotowań do przyjęcia sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii. – Wychowanie dzieci do samodzielnego przyjmowania Jezusa Chrystusa w sakramencie pokuty i pojednania oraz Eucharystii. 	<ul style="list-style-type: none"> – Bóg nas zaprasza do wspólnoty ze sobą w Chrystusie, a nasza odpowiedź to modlitwa i uczestnictwo w liturgii. – Uczestnictwo w Eucharystii i łaska, jaką jest sakrament pokuty i pojednania to zaszczyt, którego dostępujemy dzięki Bożej miłości. – Odpowiedź na to Boże zaproszenie wymaga od nas odpowiedniego przygotowania 	<ul style="list-style-type: none"> – Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu – Bóg zaprasza do przyjaźni, jest zawsze blisko, obdarza łaską. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedź na jego wezwanie. – Sakramenty święte. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontynuuje wychowywanie uczniów do samodzielnego przyjmowania Jezusa Chrystusa w sakramencie pokuty i pojednania oraz do pełnego udziału w Eucharystii. – Jeśli uczniowie przystąpiłi już do tych sakramentów, pogłębia ich wiarę i rozwój świadomości bycia chrześcijaninem. – Ukazuje Jezusa jako najważniejszą Osobę w naszym życiu. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) zna różne rodzaje zaproszeń i rozumie ich znaczenie. Zna pojęcie „gościnności”; 2) potrafi powiedzieć, jak można dobrze przygotować się na spotkanie z Jezusem; 3) dostrzega potrzebę przyjęcia zaproszenia Jezusa. Pragnie przygotować się jak najlepiej do przyjęcia sakramentu pojednania i Eucharystii.
2. Pan Bóg jest zawsze z nami	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie prawdy o Bogu, który stwarza człowieka do miłości – ludzie są wredy prawdziwie szczęśliwi, kiedy żyją w przyjaźni z Bogiem i między sobą. – Kształtowanie postawy otwartości na Boga, który jest z nami zawsze – Budzenie pragnienia częstego spotkania się z Panem Jezusem we wspólnocie Kościoła. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pierwsi ludzie żyli w całkowitej przyjaźni z Bogiem, zniszczyli ten stan poprzez grzech; w Chrystusie wszyscy zostaliśmy odkupieni i na nowo złączeni z Bogiem. – Człowiek potrzebuje do życia innych ludzi, potrzebuje także Boga, który sam wychodzi do nas i jest z nami zawsze. – Bóg obecny we wspólnocie Kościoła, która gromadzi się, by celebrować Eucharystię. 	<ul style="list-style-type: none"> – Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu – Bóg zaprasza do przyjaźni, jest zawsze blisko, obdarza łaską. – Kościół przetrzebią gromadzenia się wspólnoty wierzących. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wprowadza uczniów w tajemnicę obecności Chrystusa we wspólnocie Kościoła. – Kształtuje w uczniach poczucie przynależności i rodnie opartą na miłości bliźniego i pragnie także spotykać się regularnie z Jezusem przy stole Eucharystycznym we wspólnocie Kościoła. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) uczeń wie, że Bóg przebywa wśród nas we wspólnocie Kościoła; 2) potrafi wyjaśnić pojęcia: parafia, diecezja, biskup; 3) pragnie budować wspólnotę w klasie i rodzinie opartą na miłości bliźniego i pragnie także spotykać się regularnie z Jezusem przy stole Eucharystycznym we wspólnocie Kościoła.

<p>3. Pan Jezus uczy nas modlić się. Modlitwa Pańska – Ojcze nasz</p>	<p>– Wdrażanie uczniów w świadome, pełne ufności zwracanie się do Boga Ojca słowami Modlitwy Pańskiej, której nauczył swój Kościół sam Pan Jezus.</p>	<p>– Modlitwa Pańska to modlitwa, której nauczył nas sam Pan Jezus. – On przez Ducha Świętego daje moc, dzięki której prawdziwie stajemy się dziećmi Bożym i możemy wolać do Boga Abba, Ojcze. – W modlitwie Pańskiej wnosimy do Ojca siedem prośb. Trzy pierwsze prowadzą nas do Boga, aby być „dla Niego”. Cztery kolejne są ofiarowaniem naszych oczekiwań Bożemu miłosierdziu.</p>	<p>– Modlitwa indywidualna i wspólnotowa. – Modlitwa Pańska – prośby modlitwy Ojcze nasz. – Bóg Kochającym Ojcem.</p>	<p>– Wyjaśnia uczniom treść Modlitwy Pańskiej. Zachęca do codziennego odmawiania jej.</p>	<p>1) wie, że modlitwę Ojcze nasz nazywamy Modlitwą Pańską, bo nauczył nas jej sam Pan Jezus; 2) potrafi poprawnie odmawiać Modlitwę Pańską i rozumie jej słowa; 3) pragnie modlić się wspólnie z innymi/ wolać do Boga: Ojcze nasz.</p>
<p>4. Nasz patron modli się za nami</p>	<p>– Przybliżenie dziecku świętości jako wartości. – Budzenie pragnienia świętości.</p>	<p>– Wszyscy święci mieli jeden wspólny cel życia: kochać Boga ponad wszystko, a drugiego człowieka kochać całym sercem. – Św. Stanisław Kostka to dzielny i odważny chłopiec, który zrozumiał, że aby pójść za Chrystusem, należy porzucić wszystko i zaprzeć się samego siebie. – Każdy człowiek ma szansę zostać świętym, jeśli Bóg jest dla niego najważniejszy, z miłością traktuje drugiego człowieka oraz odrzuca grzech, wypowiadając walkę złu.</p>	<p>– Owoc chrztu świętego i zobowiązania wynikające z jego przyjęcia – Przykłady życia według Ewangelii – postacie świętych. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedź na Jego wezwanie.</p>	<p>– Ukazuje świętość na podstawie życia św. Stanisława Kostki. – Uświadamia uczniom powszechne powołanie do świętości i zachęca ich do jego realizacji.</p>	<p>1) wie, że św. Stanisław Kostka jest patronem dzieci i młodzieży; 2) umie wyjaśnić, jak dzisiaj można być świętym; 3) pragnie być świętym.</p>
<p>5. Jak można zobaczyć Pana Boga</p>	<p>– Poznanie prawdy, że Pan Jezus poprzez swoje czyny i słowa ukazuje nam Miłość Boga Ojca. – Uświadomienie faktu, że Pana Boga możemy zobaczyć jedynie sercem i wiarą. – Prowadzenie do postawy zaufania i zawierzenia Boga.</p>	<p>– Bóg objawił się nam w Osobie Syna Bożego, który stał się dla nas człowiekiem. – Jezus mówi: Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej, jak tylko przez Mnie. Kto Mnie widzi, widzi także i Ojca (J 14, 6b- 9b). – Lgnąć do Jezusa w Nim i dziękliwie Mu odkrywamy rzeczywistość kochającego Boga Ojca.</p>	<p>– Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości – Jezus Słowem Boga. – Jedność działania Ojca i Syna</p>	<p>– Prowadzi uczniów do odkrycia prawdy, że nie wszystko można zobaczyć oczami, że na niektóre sprawy trzeba spojrzeć głębiej i starać się je pojąć raczej sercem i wiarą.</p>	<p>1) wie, że słowa „zobaczyć”, „widzieć” mogą mieć nie tylko znaczenie dosłowne, ale i głębsze; 2) potrafi wyjaśnić, w jaki sposób Pan Jezus ukazuje nam Boga Ojca; 3) pragnie całkowicie zawierzyć i zaufać Panu Bogu.</p>

6. Modlimy się nieustannie	<ul style="list-style-type: none"> - Ukazanie prawdy, że modlić się nieustannie, to znaczy zaprosić Boga do naszego codziennego życia. - Kształtowanie postawy otwartości na obecność Boga w naszym życiu i umiejętności oddawania Mu wszystkich tych spraw, które przeżywamy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Modlitwa to bardzo osobiste, przyjacielskie spotkanie z Bogiem. - Jezus wzywa nas do ciągłej modlitwy w każdej sytuacji. - Modlitwa nieustanna to nie ciągłe wypowiadanie modlitw, ale stała tęsknota serca za Bogiem, która prowadzi do przemiany życia zgodnie z Bożym prawem miłości. 	<ul style="list-style-type: none"> - Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości. - Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu. - Pojęcie i formy modlitwy, postawy modlitwne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczy spontanicznej modlitwy, w której przedstawia się i powierza Bogu swoje radości, smutki, trudności i niepowodzenia. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) rozumie słowa św. Pawła: „W każdym położeniu dziękujcie...”; 2) potrafi modlić się spontanicznie, dziękując Bogu, prosząc Go i przepraszając; 3) pragnie powierzać swój dzień Panu Bogu i rozmawiać z nim spontanicznie podczas modlitwy wieczornej.
7. Modlimy się na różańcu	<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie w tajemnice wiary przez zapoznanie z tajemnicami różańca świętego. - Wdrażanie uczniów do praktykowania modlitwy różańcowej szczególnie w miesiącu październiku. 	<ul style="list-style-type: none"> - Różaniec to kontemplacja Pisma Świętego. - W różańcu powtarzamy wielokrotnie słowa, które Maryja usłyszała z ust Anioła i swojej krewnej, Elżbiety rozważając główne momenty z życia Jezusa Chrystusa, które układają się w całość tajemnic radosnych, światła, bolesnych i chwalebnych. - Różaniec mamy nie tylko odmawiać, ale przede wszystkim nim żyć. 	<ul style="list-style-type: none"> - Modlitwa indywidualna i wspólnotowa - Sens i przesłanie poszczególnych okraszów różańcowego – nabożeństwo różańcowe. - Maryja, Matką Jezusa i naszą. 	<ul style="list-style-type: none"> - zachęca do odmawiania różańca przez ukazanie treści tej modlitwy i zaangażowanie w modlitwę na katechezie. - Motywuje do udziału w nabożeństwie różańcowym. - Wyjaśnia Skład apokryficzny. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) zna części różańca świętego; 2) potrafi powtężyć, jak korzysta się z różańca (paciorków) i jak odmawia się różaniec; 3) chce uczestniczyć w nabożeństwie różańcowym w parafii.

Rozdział II. Wypełniamy przykazania
Sluchaj, Izraelu, Pan jest naszym Bogiem – Pan Jedynie (Pwt 6, 4).

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni?
8. Bóg prowadzi ludzi do siebie	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie uczniom sensu daru Bożego, jakim są przykazania. – Budzenie pragnienia wypełniania przykazań. 	<ul style="list-style-type: none"> – Bóg, stwarzając ludzi na swój obraz i podobieństwo, obdarzył ich zdolnością do miłości, która zakłada wolność. – Rzeczywistość grzechu pierwotnego (bez konieczności wprowadzania nazwy „pierworodny”) oraz działania Boga, który zabiega o człowieka. – Przykazania to dar Boga, który pozwala człowiekowi okazywać miłość Bogu oraz ludziom i dzięki temu zmierzać do nieba. 	<ul style="list-style-type: none"> – Grzech ludzi. – Obietnica zbawienia. – Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedź na Jego wezwanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – Uświadamia uczniom potrzebę podjęcia drogi do Boga. – Ukazuje przykazania Boże jako konkretne wskazówki od Boga, który prowadzi nas do siebie. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, po co Bóg dał ludziom przykazania; 2) potrafi wyjaśnić porównania przykazań do drogowskazu, koła ratunkowego, mapy i pomocy; 3) ma morywację do poznawania i wypełniania przykazań Bożych.
9. Bóg jedyny. Nie będziesz miał Bogów cudzych przede Mną	<ul style="list-style-type: none"> – Zapoznanie z treścią pierwszego przykazania Bożego: „Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną”. – Kształtowanie postawy zawierzenia i zaufania Bogu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pierwsze przykazanie Boże to wezwanie do wiary, nadziei i miłości. – Człowiek zachowuje się jak poganin, gdy Bóg przestaje być dla niego najważniejszy, a miejsce prawdziwego Pana zajmuje praca, rozrywka lub wiara we wróżby i horoskopy. – Winniśmy pielęgnować naszą wiarę i ufność wobec Boga, odrzucając to, co może stać się dla nas bożkiem. 	<ul style="list-style-type: none"> – Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi. – Treści i znaczenie przykazania Dekalogu – wiara w Boga, zaufanie i szacunek do Niego. – Odróżnienie dobra od zła, przejawy dobra i zła. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wyjaśnia pojęcia: bożek, poganin. – Ukazuje niebezpieczeństwo tworzenia sobie współczesnych bożków, czyli przedkładania innych rzeczy ponad Pana Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, co to znaczy zawierzyć Bogu; zna pojęcia: bożek, poganin; 2) potrafi powtórzyć i wyjaśnić pierwsze przykazanie; 3) coraz bardziej pragnie ufać Bogu i zawierzać mu swoje życie.

<p>10. Bóg Święty Nie będziesz brał imienia Pana Boga swego nadaremnie</p>	<p>– Ukazanie świętości Imienia Bożego i w ten sposób wprowadzenie dzieci w rozumienie Bożego wezwania: „Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremnie”; – Wychowanie do poszanowania Bożego imienia.</p>	<p>– Imię Pańskie godne największej czci, bo określa najświętszego Boga. – Wypełniamy drugie przykazanie Boże, gdy zwracamy się z wiarą do Boga w modlitwie, mówimy o Nim zawsze z szacunkiem, nie używając Bożego Imienia w sprawach błahych, ani tym bardziej niegodziwych; – Szczególna cześć należy się także imionom Najświętszej Maryi Panny i wszystkich świętych.</p>	<p>– Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi. – Treści i znaczenie przykazań Dekalogu – wiara w Boga, zaufanie i szacunek do Niego. – Odróżnienie dobra od zła, przejawy dobra i zła. – Formy modlitwy i postawy modlitewne. – Przykłady życia według Ewangelii – postacie świętych.</p>	<p>– Ukazuje związek drugiego przykazania z sakramentem chrztu świętego oraz znaczenie naszych imion. – Wyjaśnia rolę patrona Boga.</p>	<p>1) wie, że imię Boga jest święte; wie także, kto to jest patron i zna swojego patrona; 2) potrafi powtórzyć i wyjaśnić drugie przykazanie Boże; 3) coraz bardziej pragnie szanować imię Boga.</p>
<p>11. Bóg wierny Pamiętaj, abyś dzień święty święcił</p>	<p>– Wprowadzenie uczniów w rozumienie Bożego wezwania: „Pamiętaj, abyś dzień święty święcił”; – Wychowanie do prawdziwego świętowania niedzieli i świąt Pańskich. – Kształtowanie postaw życiowych zgodnych z przykazaniem miłości Boga.</p>	<p>– Niedziela to dzień Pański upamiętniający zmartwychwstanie Chrystusa. – Oddawanie Bogu czci w niedzielę i w święta to przede wszystkim jednoczenie się z Nim na sprawowaniu Eucharystii, a także powstrzymywanie się od pracy, która utrudnia świętowanie oraz odpoczynek duchowy i fizyczny, umacnianie więzi rodzinnych, rozwijanie życia kulturalnego i społecznego, pogłębianie religijności i czas na odwiedzin ludzi chorych lub samotnych. – Pierwsze trzy przykazania Boże to odpowiedź na wezwanie zawarte w przykazaniu miłości Boga.</p>	<p>– Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi. – Treści i znaczenie przykazań Dekalogu – niedziela jako najważniejszy dzień chrześcijaństwa. – Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości.</p>	<p>– Ukazuje niedzielę jako dzień zmartwychwstania Chrystusa. – Podkreśla potrzebę i rolę świętowania oraz ukazuje sposoby świętowania dnia Pańskiego. – Wskazuje na rodzinę jako właściwe miejsce świętowania.</p>	<p>1) wie, że niedziela jest dniem zmartwychwstania Pańskiego; 2) potrafi powtórzyć trzecie przykazanie Boże i opowiedzieć o sposobach świętowania niedzieli i świąt Pańskich; 3) pragnie coraz lepiej przeżywać niedzielę.</p>

<p>12. Kochamy rodziców Czcij Ojca swego i matkę swoją</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie dzieci z prawdą, że miłość Boga prowadzi nas do miłości rodziców i opiekunów. - Wychowanie do okazywania szacunku i wdzięczności wobec rodziców i opiekunów poprzez realizację Bożego przykazania: „Czcij ojca swego i matkę swoją”. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dekalog po przykazaniach dotyczących miłości Boga wzywa do miłości do innych ludzi – najpierw do miłości do rodziców. - Czwarde przykazanie zobowiązuje nas do szacunku dla tych, którym Bóg – dla naszego dobra – udzielił swojej władzy. - Dzieci wzwane są do posłuszeństwa rodzicom oraz modlitwy w ich intencji. - Dorosli winni troszczyć się o swoich rodziców w starości i chorobie. - Dzieci mają być również wdzięczne innym członkom rodziny, a także swoim nauczycielom i katechetom. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi . - Treści i znaczenie przykazania Dekalogu – postawa szacunku wobec rodziców i innych dorosłych oraz właściwe odniesienia do drugich: wdzięczność, wzajemne obdarowywanie się, przeproszanie. - Odróżnienie dobra od zła, przejawy dobra i zła. - Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie i parafii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ukazuje miłość otrzymywaną od rodziców szczególnie poprzez podkreślenie daru życia, ich troski i poświęcenia. - Wyjaśnia znaczenie posłuszeństwa oraz wdraża do modlitwy za rodziców i opiekunów. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) rozumie na czym polega wzwanie Boga zawarte w czwartym przykazaniu; 2) potrafi powtórzyć czwarde przykazanie Boga i opowiedzieć o sposobach jego realizacji; 3) pragnie coraz bardziej kochać swoich rodziców i opiekunów, słuchać ich, pomagać im i powierzać ich Bogu w modlitwie.
<p>13. Chcemy szanować życie Nie zabijaj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ukazanie wyjątkowości każdego człowieka. - Budzenie szacunku wobec życia ludzkiego jako wartości. - Wychowanie do poszanowania życia swojego i innych, poprzez przedstawienie ewangelicznego wymiaru przykazania: „Nie zabijaj”. 	<ul style="list-style-type: none"> - Życie ludzkie jest święte, ponieważ pochodzi od Boga i należy do Niego. Bóg chciał istnienia każdego z nas, każdy więc jest wyjątkowy, każdy jest darem dla innych. - Piąte przykazanie odnosi się nie tylko do bezpośredniego zabójstwa, ale wzywa do szacunku wobec życia i zdrowia oraz godności ludzkiej. - Gniew, nienawiść i mściwość to także wykroczenia przeciwko Bożemu przykazaniu. - W szczególny sposób realizują piąte przykazanie ci, którzy z racji wykonywanego zawodu poświęcają się służbie życiu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi . - Treści i znaczenie przykazania Dekalogu – poszanowanie zdrowia własnego i innych. - Przejawy koleżeństwa i życzliwości wobec rówieśników. - Odróżnienie dobra od zła, przejawy dobra i zła. - Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie i parafii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uwrażliwia uczniów na prawdę, że każdy z nas jest chciany przez Boga i że nasze życie jest wielkim Jego darem i dlatego powinno być szanowane. - Uświadamia uczniów, że zachowywanie piątego przykazania daje nam i światu bezpieczeństwo, zgodę i radość. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, że życie ludzkie jest święte i rozumie piąte przykazanie Boga, które je chroni; wie, że „zabijając” można także poprzez gniew, nienawiść i mściwość; 2) potrafi powtórzyć piąte przykazanie Boga i opowiedzieć o sposobach jego wypełniania; umie również wskazać swoje dobre cechy, przez które staje się wyjątkowym darem dla innych; 3) pragnie coraz bardziej troszczyć się o siebie i o innych, szanując życie i zdrowie ludzkie.

14. Chcemy dawać szczęście Nie cudzołóż	<p>– Ukazanie Bożego przykazania: „Nie cudzołóż” jako pomocy na drodze miłości i szczęścia człowieka.</p> <p>– Kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoje relacje z innymi w świetle szóstego przykazania.</p> <p>– Wychowanie do pięknego przeżywania przyjaźni i miłości.</p>	<p>– Bóg stworzył człowieka jako mężczyznę i kobietę, obdarzając go darem przekazywania życia, który sprawia, że potrafimy kochać i przyjaźnić się, dając szczęście sobie i innym.</p> <p>– Z daru przekazywania życia korzystają rodzice, dając życie dzieciom i wychowując je; księża, zakonnicy, zakonnice i osoby samotne ten dar realizują poprzez swoją służbę innym ludziom.</p> <p>– Kto myśli jedynie o zaspokojeniu własnych pragnień, sam staje się nieszczęśliwy i unieszczęśliwia innych.</p> <p>– Dzieci powołane są do rozwijania w sobie zdolności do prawdziwej i pięknej miłości poprzez: budowanie dobrych przyjaźni, unikanie zazdrości, pomoc innym, nie oglądanie filmów i czasopism, które są zaprzeczeniem miłości oraz przez unikanie rozmów na nieprzyzwolone tematy, a wreszcie przez szacunek dla własnego ciała.</p>	<p>– Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi.</p> <p>– Treści i znaczenie przykazań Dekalogu – właściwe odniesienia do drugich: wzajemne obdarowywanie się; właściwa postawa w stosunku do własnego ciała.</p> <p>– Odróżnienie dobra od zła, przejawy</p> <p>– Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie i parafii.</p>	<p>– Wyjaśnia znaczenie daru przekazywania życia i przedstawia różne sposoby jej realizowania (małżeństwo, konsekracja, samotność).</p> <p>– Uwrażliwia dzieci na fakt, że to, co sprawia przyjemność, nie zawsze jest jednocześnie dobre.</p>	<p>1) umie powtórzyć szóste przykazanie i wyjaśnić, jak może je wypełniać;</p> <p>2) potrafi odróżnić to, co służy miłości, od tego, co jest łatwe i przyjemne, ale ją niszczy;</p> <p>3) pragnie, aby jego miłość była prawdziwa, piękna i czysta; chce budować piękne przyjaźnie.</p>
15. Chcemy dbać o własność Nie kradnij	<p>– Zapoznanie dzieci z treścią i znaczeniem Bożego przykazania: „Nie kradnij”.</p> <p>– Wychowanie do poszanowania swojej, cudzej i wspólnej własności.</p> <p>– Kształtowanie umiejętności dzielenia się z innymi.</p>	<p>– Oprócz rzeczy danych przez Boga wszystkim, każdy z nas posiada coś własnego i każdy może obdarować czymś drugiego człowieka.</p> <p>– Siódme przykazanie chroni prywatne dobra i nakazuje sprawiedliwość i miłość w zarządzaniu nimi oraz wymaga powszechnego poszanowania dobra wspólnego – szacunku i życzliwości dla otaczającego nas świata, a także wzywa do szacunku dla pracy ludzkiej i jej wytworów należących do pojedynczych ludzi i całych społeczności.</p> <p>– Posiadanie zobowiązuje nas do dzielenia się z potrzebującymi.</p>	<p>– Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi.</p> <p>– Treści i znaczenie przykazań Dekalogu – postawa szacunku i troski o własność swoją, cudzą i wspólną.</p> <p>– Odróżnienie dobra od zła, przejawy</p> <p>– Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie i parafii.</p>	<p>– Wyjaśnia znaczenie własności, z podkreśleniem roli własności wspólnej.</p> <p>– Uwrażliwia na prawdę, że prawdziwą wartość ma drugiemu człowiekowi.</p>	<p>1) zna i rozumie siódme przykazanie Boże;</p> <p>2) potrafi powtórzyć siódme przykazanie Boże i opowiedzieć o sposobach jego realizacji; potrafi także wymienić rzeczy, które są własnością wspólną;</p> <p>3) pragnie coraz bardziej szanować swoją i cudzą własność, a także dbać o własność wspólną.</p>

<p>16. Chcemy żyć prawdą Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu</p>	<p>– Zapoznanie uczniów z treścią i przesłaniem Bożego wezwania: „Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu”. – Wyjaśnienie znaczenia pojęć: „prawda”, „kłamstwo”, „zaufanie”, „męczennik”. – Wychowanie do prawdomówności, kształtowanie jednoczesnie postawy trwania w Chrystusie jako prawdzie.</p>	<p>– Prawda to bycie prawdziwym swoich czynach i słowach bez dwulicowości, udawania i obłudy; kłamstwo zaś to mówienie nieprawdy z intencją oszukania kogos. – Bóg – źródło wszelkiej prawdy, wzywa nas do życia w prawdzie. – Prawda daje wolność, rodzi wzajemne zaufanie i umożliwia budowanie relacji, kłamstwo dzieli ludzi, podważając zaufanie. – Ósme przykazanie, wzywa do życia prawdą i poszanowania dobrego imienia drugiego człowieka. – Miłość do drugiego człowieka wyznacznikiem konieczności dochowania tajemnicy lub ujawnienia prawdy dla dobra innych. – Znaczenie tajemnicy spowiedzi i tajemnicy zawodowej (np. lekarskiej). – Mężczeństwo jako najwyższe świadectwo złożone prawdzie wiary.</p>	<p>– Dekalog wyrazem troskliwej miłości Boga wobec ludzi. – Treści i znaczenie przykazań Dekalogu – postawa prawdomówności i uczciwości. – Odróżnienie dobra od zła, przejawy dobra i zła. – Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie i parafii.</p>	<p>– Przedstawia spustoszenie, jakie czyni kłamstwo: oddzielenie od Boga, utrata zaufania innych, wyrzuty sumienia; wskazuje na prawdę jako tę, która wyzwala. – Podkreśla fakt, iż miłość do Jezusa pociąga za sobą trwanie w Jego prawdzie i gotowość oddania Jemu swego życia.</p>	<p>1) zna i rozumie ósme przykazanie Boże; 2) potrafi powtórzyć ósme przykazanie Boże i opowiedzieć, na czym polega życie w prawdzie; potrafi także wyjaśnić, kto to jest męczennik; 3) pragnie zawsze mówić prawdę i chce żyć zgodnie z prawdą Jezusa.</p>
<p>17. Chcemy wybierać to, co ważne Nie pożądam żony bliźniego swego ani żadnej rzeczy, która jego jest</p>	<p>– Zapoznanie dzieci z treścią i znaczeniem Bożego przykazania: „Nie pożądam żony bliźniego swego ani żadnej rzeczy, która jego jest”. – Kształtowanie dojrzałego stosunku do świata i wartości doczesnych oraz umiejscowienie panowania nad własnymi zachciankami.</p>	<p>– Pożądanie jako gwałtowne i nadmierne pragnienie czegoś. – Zadanie wypływające z Bożych przykazań: umiejscowienie panowania nad pragnieniami i wybierania między nimi oraz wolność od niewłaściwych potrzeb jako cechy dojrzałości. – Człowiek, który nie umie zapanować nad własnymi pragnieniami, staje się niewolnikiem tego, czego pragnie. To prowadzi do zazdrości, chciwości i oszustwa.</p>	<p>– Dekalog wyrazem troskliwej miłości Boga wobec ludzi. – Treści i znaczenie przykazań Dekalogu – szacunek do wartości doczesnych. – Odróżnienie dobra od zła, przejawy dobra i zła. – Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie i parafii.</p>	<p>– Wprowadza pojęcie pragnienia dobrego oraz niewłaściwego i nadmiernego. – Zapoznanie dzieci ze skutkami niewłaściwych i nadmiernych pragnień. – Podkreśla prawdę, że umiejscowienie panowania nad sobą daje wolność. – Ukazuje dorosłość jako umiejscowienie dokonywania właściwych wyborów, panowania nad zachciankami, odwagę w czynieniu dobra.</p>	<p>1) zna dziewięć i dziesiąte przykazanie Boże; wie, co znaczą niewłaściwe pragnienia; 2) potrafi powtórzyć dziewięć i dziesiąte przykazanie Boże i wyjaśnić, w jaki sposób je zachowywać; umie odróżnić dobre pragnienia od niewłaściwych i nadmiernych pragnień; 3) pragnie stawać się coraz bardziej dorosłym poprzez ćwiczenie umiejscowienia panowania nad własnymi pragnieniami.</p>

18. Dziesięć słów o miłości do Boga i do ludzi	<ul style="list-style-type: none"> Podsumowanie i urwalenie treści związanych z Bożymi przykazaniami. Ukazanie miłości Boga i bliźniego jako podstawy wszelkich czynów i najważniejszego przykazania. Wychowanie do życia w miłości zgodnie z Bożym wezwaniem zawartym w Dekalogu. 	<ul style="list-style-type: none"> Słowo „dekalog”, czyli dosłownie „dziesięć słów Boga” to objawione prawo Boże, zasady i reguły postępowania, prowadzące człowieka do obiecanego szczęścia, drogowskaz kierujący do spotkania z Bogiem. Wszystkie czyny będące zaprzeczeniem Dekalogu zrywają więź z Bogiem, prowadząc na bezdroża grzechu. Jezus nie tylko przyjmuje dziesięć przykazań, ale ukazuje ich pełne znaczenie, rozwijając wymagania. Dekalog wyjaśniany w świetle podwójnego przykazania miłości Boga i ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> Dekalog wyrazem troskliwości miłości Boga wobec ludzi. Postawy sprzeciwiające się Bożym przykazaniom. Postawa zaufania do Boga i odpowiedź na Jego wezwanie. Pojęcie grzechu oraz sakrament pokuty i pojednania. 	<ul style="list-style-type: none"> Utrwala prawdę, że przykazania są drogowskazami wskazującymi dobrą i bezpieczną drogę do Boga i podkreśla, że są one darem kochającego Boga, który pragnie naszego szczęścia. 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że wszystkie przykazania zawierają się w przykazaniu miłości Boga i bliźniego; rozumie, że są one drogowskazami danymi przez Boga dla naszego dobra; potrafi powtórzyć przykazanie miłości; pragnie kroczyć drogą wskazaną przez Boga.
19. Poznajemy przyjaciół Jezusa. Uroczyść Wszystkich Świętych	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzamy w świadome wyznanie wiary: „Wierzę w świętych obcowanie”, „Wierzę w ciała zmarłych i w chwstanie”. 	<ul style="list-style-type: none"> Cale życie człowieka od chrztu świętego jest odpowiedzią na wezwanie Boga: „Świętymi bądźcie, bo Ja jestem Święty” Wierzymy, że razem z tymi, którzy już są w niebie, jak i pokutującymi jeszcze w czyśćcu za swoje winy, tworzymy wspólnotę świętych. W czasie Mszy Świętej wyznajemy w „Credo” naszą wiarę w świętych obcowanie i zmartwychwstanie ciała. Naszą więź ze świętymi w niebie wyrażamy w sposób szczególny, obchodząc uroczystość Wszystkich Świętych. Natomiast w Dzień Zaduszny modlimy się za zmarłych oczekujących na niebo w czyśćcu. 	<ul style="list-style-type: none"> Kościół sakramentem jedności i miłości zbawczej. Przykłady życia według Ewangelii – życie świętych. Owoce chrztu świętego i zobowiązania wynikające z Jego przyjęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowuje dzieci do obchodów Uroczystości Wszystkich Świętych oraz do świadomej modlitwy za zmarłych w dniu Wspomnienia Wszystkich wiernych zmarłych. 	<ul style="list-style-type: none"> ma intuicję „świętych obcowania” i zna pojęcie czyśćca; umie wyjaśnić różnicę między Uroczystością Wszystkich Świętych i Dniem Zaduszny; chce modlić się „do świętych i ze świętymi” oraz za zmarłych.

<p>20. Aby byli jedno. Przykazania kościelne</p>	<p>– Wprowadzamy w praktykowanie przykazań kościelnych, które pomagają tworzyć wspólnotę – rodzinę Pana Jezusa.</p>	<p>– Pięć przykazań kościelnych to skrótowo zebrane zarządzenia kościoła w sprawie obchodów roku liturgicznego i świąt nakazanych przez Kościół. – Z obchodem roku liturgicznego związane są dni i okresy pokuty, o których mówi czwarte przykazanie kościelne. – Niemożliwość zachowania wstrzeżliwości w piątek domaga się od katolika podjęcia innych form pokuty. Powstrzymywanie się od zabaw obowiązuje w czasie wielkiego postu. – Kościół zachęca do udziału w liturgii nie tylko w niedziele i święta nakazane, ale także w uroczystości nieobowiązkowe, świętowane w tradycji polskiej, również do zachowania tradycyjnego postu w wigilię Bożego Narodzenia.</p>	<p>– Kościół realizujący posłannictwo Jezusa Chrystusa. – Kościół przestrzeżeniem gromadzenia się wspólnoty wiary i przykazania kościelne.</p>	<p>– Wyjaśnia sens i zakres przykazań kościelnych. – Ukazuje je jako pomoc w zachowywaniu wierności Jezusowi Chrystusowi i tworzeniu wspólnoty Kościoła.</p>	<p>1) zna treść przykazań kościelnych; 2) potrafi kojarzyć przykazania kościelne z konkretnymi sytuacjami w życiu; 3) pragnie wypełniać przykazania kościelne.</p>
--	---	---	--	--	--

Rozdział III. Witamy i przepraszamy Pana Jezusa Panie, zmiłuj się nad nami!

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni?
21. Oczekujemy na Dar	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie sakramentów, jako darów Chrystusa, w których Chrystus obdarza nas Bożym życiem. – Wspomaganie procesów nabywania umiejętności świadomego, systematycznego i czynnego udziału w sprawowanej przez wspólnotę Kościoła Eucharystii. 	<ul style="list-style-type: none"> – Jezus Chrystus zaprasza każdego człowieka do wspólnoty z Nim. – W chrzcie świętym otrzymujemy dar przyjaźni z Bogiem (łaskę uswięcającą). – Znaczenie sakramentów, szczególnie Eucharystii i potrzeba wierności w korzystaniu z sakramentów świętych (uczestnictwo we Mszy Świętej w niedziele i święta). – Należyte przygotowanie do niedzielnej Eucharystii: przede wszystkim post eucharystyczny, ale także odpowiedni strój i właściwe, godne zachowanie. – Sposoby przezwyciężania trudności i przeszkód odciągających nas od udziału w Eucharystii. 	<ul style="list-style-type: none"> – Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości. – Owoce chrztu świętego i zobowiązania wynikające z Jego przyjęcia. – Postawa zaufania do Pana Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. – Sakramenty święte. – Eucharystia jako sakrament obecności Chrystusa. – należyte przygotowanie do uczestnictwa we Mszy Świętej i przyjęcia Komunii Świętej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazuje znaczenie Jezusowego daru sakramentów. – Uczy właściwego przygotowania się do uczestnictwa we Mszy Świętej; post eucharystyczny, schludny strój. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, czym są sakramenty i kiedy je przyjmujemy; 2) potrafi wymienić sakramenty święte; 3) pragnie aktywnie i z należytym przygotowaniem uczestniczyć w Eucharystii.

<p>22. Chęć spotkać Pana Jezusa. Obrzędy wstępne</p>	<p>– Ukazanie sensu spotykania się z Jezusem obecnym we wspólności ludzi modlących się. – Uczenie odpowiednich postaw i wyjaśnienie sensu obrzędów wstępnych. – Kształtowanie postawy otwartości na spotkanie z Chrystusem w Eucharystii.</p>	<p>– Głównie części Mszy Świętej (ogólnie): – obrzędy wstępne, liturgia słowa, liturgia eucharystyczna i obrzędy zakończenia. – Uczestnictwo w Eucharystii to przede wszystkim spotkanie z Przyjacielem – Panem Jezusem, który zawsze czeka. Spotykamy się z Nim w słowie i Komunii Świętej. – Omówienie obrzędów wstępnych Mszy Świętej: Wątkiem świętowania jest zgoda, pojednanie między ludźmi – na początku liturgii przepraszamy Boga i wszystkich ludzi i przebaczymy urazy innym.</p>	<p>– Eucharystia jako sakrament obecności Chrystusa. – Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań.</p>	<p>– Zapoznaje wychowanków ze znaczeniem stosowanych przy celebracji eucharystycznej obrzędów. – Wprowadza w rozumienie treści kolejnych momentów (obrzędów wstępne). – Uczy właściwych postaw podczas Mszy Świętej; postawy stojącej na wejście, wykonywania znaku krzyża, umiejętności odpowiadania na słowa pozdrowień.</p>	<p>1) zna główne części Mszy Świętej i wie, że rozpoczyna się ona od pojednania z Bogiem i ludźmi (spowiedź powszechna); 2) potrafi zachować odpowiednią postawę na początku Mszy Świętej; 3) pragnie przeżyć spotkanie z Panem Jezusem obecnym w modlącej się wspólności.</p>
<p>23. Z Maryją czekamy na Zbawiciela. Adwent</p>	<p>– Wprowadzenie w świadome przeżywanie adwentu jako czasu odnawiania wierności i zaufania do Boga w oczekiwaniu na spotkanie ze Zbawicielem i Jego powrotne przyjście. – Kształtowanie postawy aktywnego czuwania i gotowości na spotkanie z Chrystusem. – Wychowanie do naśladowania Maryi w Jej wierności i zaufaniu Bogu.</p>	<p>– Znaczenie słowa „czuwanie”: nie biernie oczekiwanie, ale nieustanny wysilek woli, aby być gotowym. – Adwent czas wspomnienia długiego przygotowania narodu wybranego na przyjście Mesjasza oraz czuwania, aż powrotnie przyjdzie w chwale. – Wybranie Maryi przez Boga na Matkę Jego Syna, zwiastowanie i odpowiedź Maryi „posłuszeństwem wiary”. – Maryja bez jakiegokolwiek grzechu – Niepokalana staje się dla nas prawdziwym wzorem wiary i ufności Bożemu słowu. Jest też Orędowniczką i Wspomożycielką wiernych.</p>	<p>– Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego – adwent – Zwyczajnie związane z obchodami Świąt Bożego Narodzenia. – Postaci biblijne przykładem życia wiary. – Maryja, Matka Jezusa i nasza wzorem rozmodlenia i zaufania Bogu</p>	<p>– Przygotowuje uczniów do dobrego przeżycia adwentu jako czasu nawrócenia i czuwania w oczekiwaniu na powrót – nie przysięcie Zbawiciela. – Wyjaśnia, na czym polega dobre czwanie. – Motywuje uczniów do podejmowania postanowień adwentowych. – Uczy osobistego zwracania się o pomoc do Maryi, Matki wierniej i ufającej Bogu.</p>	<p>1) wie, że w adwencie przygotowujemy się do Uroczystości Bożego Narodzenia i na powrotne przyjście Zbawiciela; 2) potrafi podać przykład wierności Maryi i Jej zaufania Bogu; 3) pragnie „czuwać”, wypełniając adwentowe postanowienia; podziwia postawę Matki Bożej i pragnie ją naśladować, jednocześnie prosząc Maryję o pomoc.</p>

<p>24. Umocnieni przebaczeniem. Sakrament pokuty i pojednania</p>	<p>– Kształtowanie umiejętności związanych z postawami pokutnymi sprzyjającymi owoceń korzystaniu z sakramentu pokuty.</p> <p>– Wychowanie do przyjmowania sakramentu pojednania z ufnością i radością, dzięki zawierzeniu miłości Boga.</p>	<p>– Drogę nawrócenia Syna marnotrawnego charakteryzującą pewne określone etapy, które każdy grzesznik przeżywa, jeśli naprawdę chce na nowo pojednać się z Bogiem: rachunek sumienia (uznanie zła przed Bogiem), żal za grzechy i postanowienie poprawy (zerwanie ze złem, zwrócenie się do Boga i akt skruchy), szczera spowiedź (wyznanie grzechów), zadośćuczynienie Bogu i bliźniemu (wysiłek związany z naprawieniem wyrządzonej szkody).</p> <p>– Droga nawrócenia to rzeczywista, pełna miłości odpowiedź na miłość czekającego Ojca.</p> <p>– Sakrament pokuty i pojednania ma wiele nazw (sakrament nawrócenia, pokuty, spowiedzi, przebaczenia, pojednania), które wyrażają jego istotne aspekty.</p>	<p>– Pojęcie sakramentu pokuty i pojednania</p> <p>– Nauczanie Jezusa w przypowieściach: marnotrawnym</p> <p>– Warunki sakramentu pokuty i pojednania</p> <p>– Bóg miłosiernym Ojcem.</p> <p>– Postawa zaufania do Pana Boga jako postawa nawrócenia i pokuty.</p> <p>– Pojęcie grzechu oraz sakrament pokuty i pojednania.</p>	<p>– Wprowadza uczniów w osobowy wymiar sakramentu pokuty i pojednania.</p> <p>– Zapoznaje z etapami tego sakramentu, które łączą się z gotowością do przyjęcia przebaczenia ze strony człowieka.</p> <p>– Tłumaczy krótko znaczenie poszczególnych części sakramentu i wyjaśnia jego różne nazwy, z którymi dzieci mogą się spotkać.</p> <p>– Wprowadza w radość, którą obdarza nas Bóg, przebacząc nam.</p>	<p>1) wie, jakie są akty przystępującego do spowiedzi (czynności penitenta);</p> <p>2) potrafi skonstruować nazwy oznaczające sakrament pokuty i pojednania;</p> <p>3) pragnie przeżyć radość z pojednania z ludźmi i Bogiem w sakramencie pokuty i pojednania.</p>
<p>25. „Panie, Ty wszystko wiesz”. Mój rachunek sumienia</p>	<p>– Wprowadzenie dzieci w istotę rachunku sumienia, czyli budowanie relacji dziecka z Bogiem w prawdzie.</p> <p>– Kształtowanie umiejętności dostrzegania przez dziecko w sobie przejawów zła, jako podstawowego zadania na drodze do nawrócenia i zjednoczenia z miłosiernym Bogiem.</p> <p>– Wychowanie do troski o własne sumienie oraz wewnętrzną na zło i krzywdę.</p>	<p>– Rachunek sumienia to rozpoznawanie w sobie i w swoim postępowaniu zła – wgląd we własne sumienie „oczami Jezusa”, w obecności Boga Ojca i przy pomocy Ducha Świętego.</p> <p>– Dla chrześcijan rachunek sumienia winien stanowić codzienną praktykę.</p> <p>– Jezus zwycięży zło, które jest w nas, jeśli Mu ufamy i zawierzymy bez granic.</p>	<p>– Postawa zaufania do Pana Boga jako postawa nawrócenia i pokuty.</p> <p>– Pojęcie sumienia.</p> <p>– Pojęcie grzechu oraz sakrament pokuty i pojednania.</p> <p>– Należyte przygotowanie do sakramentu pokuty i pojednania – Rachunek sumienia.</p>	<p>– Ukazuje istotę rachunku sumienia: patrzeć na siebie w świetle miłości Boga i więzi z Nim.</p> <p>– Wyjaśnia pojęcie: „wyrzuty sumienia”: nasze serce, które pragnie dobra, smuci się, gdy czynimy zło.</p> <p>– Uczy odpowiedzialności za swoje sumienie: im bardziej nie chcemy słuchać głosu sumienia, tym bardziej głos staje się cichy; „zamiera” w człowieku.</p>	<p>1) wie, co to jest sumienie i rachunek sumienia;</p> <p>2) potrafi podjąć rachunek sumienia; nie ukrywa swoich grzechów przed sobą;</p> <p>3) pragnie patrzeć na siebie w świetle miłości Jezusa.</p>

<p>26. Przebaczy mi, Jezule! Żal za grzechy i postanowienie poprawy</p>	<p>– Zapoznanie dzieci z potrzebą żalu za grzechy i postanowienia poprawy. – Ukazanie prawdy, że uznanie, dostrzeżenie zła w sobie powinno prowadzić do szerszej chęci odsejsia od zła i zwrócenia się ku Bogu, który jest Najwyższym Dobrem. – Uczenie umiejętności dostrzegania krzywdy, jaką wyrządzamy, czyniąc zło, i żalowania za złe czyny oraz świadomej rezygnacji z nich.</p>	<p>– Uświadomienie sobie zła w sobie, jeśli ma być początkiem nawrócenia, musi rodzić w człowieku żal i wolę zmiany – to znaczy akt żalu (skruchy) i postanowienie poprawy. – Żal za grzechy może być niedoskonały (ze strachu przed karą ludzką albo Bożą lub ze wstydu) albo doskonały (akt wiary i miłości, ze świadomości, że zlekceważyliśmy kochającego Boga).</p>	<p>– Należyte przygotowanie do sakramentu pokuty i pojednania – Żal za grzechy i postanowienie poprawy. – Pojęcie grzechu oraz sakramentu pokuty i pojednania.</p>	<p>– Ukazuje znaczenie żalu za grzechy i postanowienia poprawy. – Uświadamia uczniom, że Jezus, umierając na krzyżu, ukazał nam swoją wielką miłość: nie trzeba się bać przychodzenia do Jezusa ze swoimi grzechami – On już nas z nich wyzwolił. – Uczy dzieci serdecznej modlitwy skruchy.</p>	<p>1) wie, co to jest skrucha; 2) potrafi podać przykład żalu doskonałego i niedoskonałego; 3) pragnie szczerze żalować za grzechy i chce się poprawić.</p>
<p>27. Bóg mi przebaczył! Spowiedź i rozgrzeszenie</p>	<p>– Wprowadzenie w praktykowanie szczerzej spowiedzi. – Wychowanie do odważnego i szczerego powierzenia się Jezusowi w sakramencie pojednania. – Uczenie korzystania z formuły spowiadania się zgodnie ze sposobem, jaki podają „Obrzędy pokuty”.</p>	<p>– Sakrament pokuty i pojednania to powrót grzesznika do Boga, najlepszego Ojca, za pośrednictwem Kościoła reprezentowanego przez kapłana. – Znaczenie dialogu w sakramencie pokuty i pojednania dla ukazania istoty sakramentu – osobowego spotkania człowieka z Bogiem. – Znaczenie częstego przystępowania do sakramentu pokuty – przepraszamy Boga i chociaż popełniamy te same grzechy, zawsze jest inaczej, zawsze „teraz” jest inne, nowe, jak świeża rana, którą chcemy uleczyć.</p>	<p>– Postawa zaufania do Pana Boga jako postawa nawrócenia i pokuty. – Istota sakramentu pokuty i pojednania. – Pojęcie grzechu oraz sakramentu pokuty i pojednania. – Kończoność systematycznego korzystania z sakramentu pokuty i pojednania</p>	<p>– Ukazuje uczniom, że nie można spowiadać się „na niby”, nieszczerze (spowiedź jest wtedy nieważna). – Uśwala lęk i wątpliwości związane ze spowiedzią. – Wyjaśnia poszczególne etapy obrzędu sakramentu pokuty i pojednania.</p>	<p>1) wie, co znaczy szczerze i rozgrzeszenie oraz że spowiedź nieszczerza jest nieważna; 2) potrafi przystąpić do sakramentu pojednania; 3) pragnie wyznać Jezusowi grzechy bez ukrywania ich i przyjąć rozgrzeszenie.</p>

<p>28. Chęć naprawić zło. Zadośćuczynienie Bogu i bliźniemu</p>	<p>– Budzenie potrzeby zadośćuczynienia Bogu i bliźniemu za popełnione zło. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne błędy i świadomości potrzeby ich naprawiania. – Wychowanie do wdzieczności za dar pojednania w sakramencie pokuty oraz do wierności podjętym postanowieniom.</p>	<p>– Nawrócenie jest pełne, gdy następuje waniem zła; – Zadośćuczynienie Bogu i bliźniemu to panowanie nad skłonnością do zła, przerywanie siebie, naprawianie szkód. Ma ono dodatkowo aspekt „nieustannego” wypełniania. – Znakiem podjęcia zadośćuczynienia jest wierne wypełnienie polecenia kapłana, tzw. pokuty. Jest to modlitwa lub czynności, które nie są istotą pokuty, ale znakiem dla Boga i dla nas samych, że nawrócenie dokonuje się w nas i że podejmujemy zadośćuczynienie. – Trzeba dobrej chęci, wyobraźni i powściągliwości, aby zadośćuczynić Bogu i bliźniemu.</p>	<p>– Postawa zaufania do Pana Boga jako postawa nawrócenia i pokuty. – Pojęcie grzechu oraz sakramentu pokuty i pojednania. – Sposoby walki z grzechem. – Warunki sakramentu pokuty i pojednania – Zadośćuczynienie Bogu i bliźniemu.</p>	<p>– Wyjaśnia rolę pokuty i znaczenie zadośćuczynienia.</p>	<p>1) wie, dlaczego ksiądz zadaje pokutę; 2) potrafi podać przykłady zadośćuczynienia Bogu i bliźniemu oraz wymienić czynności spowiadającego się i części sakramentu pokuty; 3) pragnie naprawić zło przez siebie wyrażone i zadośćuczynić Bogu i bliźniemu.</p>
<p>29. Narodził się nam Zbawiciel. Boże Narodzenie</p>	<p>– Wprowadzenie uczniów w tajemnicę Bożego Narodzenia. – Ukazanie przychodzącego na świat Jezusa jako Słowa, które stało się ciałem. – Budzenie w uczniach osobistego przeżycia Bożego Narodzenia. – Wskazanie faktu narodzenia Jezusa w ubóstwie i budowanie ewangelicznej hierarchii wartości, w której miłość jest cenniejsza niż wszystkie bogactwa świata. – Prowadzenie dzieci do przyjęcia wiary Jezusa.</p>	<p>– Osoby towarzyszące nowo narodzonemu Dzieciątku Jezus, ich zachowania i postawy jako okazja do refleksji nad naszym stosunkiem do faktu obecności Chrystusa wśród nas. – Nauka o narodzeniu Syna Bożego przedstawiona w Ewangelii według świętego Jana, w której akcent główny pada na prawdę o objawieniu się chwały Boga w Jezusie Chrystusie. – Jezus przychodzi na świat w ubóstwie, przynosząc prawdę o szczególnym umiłowaniu przez Boga małych i biednych tego świata.</p>	<p>– Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego. – Religijny wymiar Świąt Bożego Narodzenia. – Zwyczaje związane z obchodami Świąt Bożego Narodzenia. – Jezus Słowem Boga.</p>	<p>– Wyjaśnia uczniom na ich poziomie tekst św. Jana o Słowie, które stało się ciałem, by lepiej rozumieli Ewangelię podczas bożonarodzeniowej Eucharystii. – Ukazuje znaczenie słów kolędy „Bóg się rodzi”.</p>	<p>1) wie, że św. Jan w Ewangelii o Słowicie, które stało się ciałem pisał o Jezusie Chrystusie; 2) potrafi opowiedzieć o Bożym Narodzeniu; 3) pragnie zawierzyć Jezusowi, jako Bogu, który stał się człowiekiem dla naszego zbawienia.</p>

<p>30. Mała droga świętości. Święta Teresa od Dzieciątka Jezus</p>	<p>– Kształtowanie pojęcia świętości jako naszego powołania na przykładzie świadectwa życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus. – Wychowanie do naśladowania świętej Tereski w jej „małej drodze świętości”.</p>	<p>– Postać św. Teresy od Dzieciątka Jezus, która rozumiała, że Miłość jest wszystkim, obejmuje wszystkie czasy i wszystkie miejsca, objawiając się zarówno w duszy najprostszej, jak i w najwznioślejszej. – Droga do świętości małej Tereski, która chciała tak cieszyć sobą Dzieciątko Jezus, jak zabawka cieszy małe dziecko, i nazwała siebie pieszczką Pana Jezusa, czyniąc zawsze, w każdej sytuacji, Jego wolę.</p>	<p>– Owoce chrztu świętego i zobowiązania wynikające z Jego przyjęcia – Przykłady życia według Ewangelii – wezwanie do naśladowania świętych. – Wiara źródłem ludzkiej żywiołości, pogody ducha, radości – Sposoby czynienia dobra.</p>	<p>– Pomaga uczniom w podejmowaniu własnej drogi świętości przez realizację drobnych postanowień.</p>	<p>1) wie, kim była św. Teresa od Dzieciątka Jezus; 2) potrafi podać przykład z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus ukazujący jej drogę do świętości; 3) pragnie podjąć swoją drogę do świętości.</p>
--	--	---	---	---	--

Rozdział IV. Słuchamy Pana Jezusa
[Jezus rzekł:] „Błogosławieni ci, którzy słuchają słowa Bożego i go przestrzegają” (Łk 11, 28b).

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni?
31. Pan Jezus ukazuje nam Boga Ojca	<ul style="list-style-type: none"> – Budzenie wiary w pełne objawienie się Boga w Jezusie Chrystusie. – Wychowanie do przyjmowania miłości Boga wyrażonej w Jezusie Zbawicielu i do wdzięczności wobec Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> – Jezus jest pełnią miłości Boga do człowieka, która objawia się w Jego nauce, cudach, ustanowieniu Eucharystii, męce, śmierci i zmartwychwstaniu. – Jezus jako wcielone słowo Boga, wypełnienie odwiecznego Bożego zamysłu. – Tylko Jezus może nas najdoskonalej prowadzić do Ojca, który nas kocha. 	<ul style="list-style-type: none"> – Sposoby poznania Boga. – Jezus Słowem Boga. – Jedność działania Ojca i Syna. – Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu. – Ślady Boga w codzienności i umiędzielnienie dziękowania z nie. 	<ul style="list-style-type: none"> – Uświadamia dzieciom, że Jezus Chrystus jest największym darem, jaki otrzymaliśmy od Ojca. – Kształtuje w nich umiędzielnienie odpowiadania konkretnymi postawami na ten dar. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, że w Jezusie najbardziej objawiła się miłość Boga; 2) potrafi powiedzieć, co Bóg uczynił dla nas przez Jezusa; 3) pragnie poznać i przyjaźnić się z Jezusem.
32. Apostołowie wypełniają misję Pana Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie uczniom Jezusa, którzy przeżywają z Nim, słuchają Jego słowa, by potem przekazywać Dobrą Nowinę innym. – Kształtowanie w uczniach postawy apostołowskiej. – Budzenie pragnienia „pójścia za Jezusem”. 	<ul style="list-style-type: none"> – Apostoł znaczy wysłannik. – Jezus wybiera Dwunastu, aby uczestniczyli w Jego posłaniu. Daje im udział w swojej władzy i powierza misję głoszenia Ewangelii. – Ewangelia w redakcji czterech Ewangelistów to Dobra Nowina o zbawieniu, spisana, aby wszyscy poznali wielkie dzieła Boże. – W szerszym znaczeniu apostoł to każdy dziwnym apostołem winien stać się każdy o Chrystusie słowem i czynem – prawdziwym apostołem winien stać się każdy chrześcijanin, powołany do tego mocą chrztu i bierzmowania. – Wypełniany swoje posłannictwo poprzez dawanie przykładu, pouczanie, czynunki miłości, modlitwę i ofiarę. 	<ul style="list-style-type: none"> – Publiczna działalność Jezusa. – Postaci biblijne przykładem życia wiary. – Pojęcie Apostoła. – Rozesłanie uczniów na cały świat z Ewangelią. – Pismo Święte księgą wiary. – Owoc chrztu świętego i zobowiązania wynikające z jego przyjęcia. – Wypełnianie czynów apostołskich w codziennym życiu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazując postacie czterech Ewangelistów, którzy dzięki pomocy Ducha Świętego spisali słowa Jezusa. – Kształtuje postawę wiernego słuchania Bożego słowa. – Wskazuje na miłość Boga i bliźniego, której oczekuje Jezus, od tych którzy pragną zostać Jego apostołami. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, ile było Apostołów; 2) potrafi wymienić czterech Ewangelistów; 3) pragnie być apostołem Pana Jezusa.

<p>33. Chęć słuchać Boga. Liturgia słowa – czytania i homilia</p>	<p>– Ukazanie prawdy, że podczas liturgii słowa Bóg karmi nas swoim słowem, umacniając nas na drodze do nieba. – Kształtowanie postawy aktywnego uczestnictwa w liturgii słowa podczas Mszy Świętej.</p>	<p>– Znaczenie słowa Bożego dla naszego życia duchowego oraz właściwe zrozumienie liturgii słowa i umiejscowienie z obrzędów liturgii słowa. – Ewangelia zajmuje szczególne miejsce również podczas Mszy Świętej. Czytanie Ewangelii stanowi centrum liturgii słowa. – Znaki słowa Bożego: księga słowa (lekcjonarz lub ewangeliarz), okazywanie jej czci (wniesienie w procesję, kadziło, światło), miejsce głoszenia słowa (ambona), homilia jako przedłużenie jego głoszenia, odpowiedzi zgromadzenia (aklamacje, psalmy, wyznanie wiary).</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Znaczenie Pisma Świętego w życiu człowieka. – Uważne słuchanie słów Pisma Świętego.</p>	<p>– Ukazuje wartość dobrego słuchania w życiu człowieka. – Uczy postaw, gestów i odpowiedzi z liturgii słowa.</p>	<p>1) wie, jak ważna jest dla człowieka umiejętność dobrego słuchania; 2) potrafi przyjąć odpowiednią postawę i właściwie odpowiadać na wezwania liturgii słowa; 3) pragnie uważnie i aktywnie uczestniczyć w liturgii słowa podczas Mszy Świętej.</p>
<p>34. Wierzę w Boga, Stworzyciela. Liturgia słowa – wyznanie wiary</p>	<p>– Wprowadzenie w świadome wyznanie wiary w tajemnicę Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności przed Bogiem i ludźmi za stworzenia i cały świat.</p>	<p>– Bóg jest źródłem życia i różnorodności na świecie. Świat stworzony przez Boga jest dobry, piękny i zachwyca bogactwem stworzeń. – Człowiek, stworzony na obraz Boży jest „głosem” stworzenia wobec Boga, dlatego jest odpowiedzialny za świat, którym obdarzył go Bóg: ma szanować świat i ratować go przez czynienie dobra. – Credo zaczyna się od Boga Ojca, ponieważ Ojciec jest pierwszą Osobą Boską Trójcy Świętej, zaczyna się od stworzenia nieba i ziemi, ponieważ stworzenie jest początkiem i podstawą wszystkich dzieł Bożych.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Bóg Stworzycielem Świata. – Stworzenie świata przejawem miłości Bożej. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie.</p>	<p>– Wtajemnicza uczniów w prawdę wiary o Bogu Ojcu, Stworzycielu nieba i ziemi. – Pomaga uczniom podjąć dobre postanowienia, uważliwie ich na prawdę, że każdy dobry czyn sprawia, że świat staje się lepszy.</p>	<p>1) wie, że Bóg jest Stwórcą świata; Zna słowa Credo odnoszące się do Boga Ojca Stworzyciela; 2) potrafi powiedzieć, jak człowiek okazuje swoją odpowiedzialność za stworzenie; 3) podziwia Boga Stwórcę i chce szanować świat i czynić dobro.</p>

<p>35. Wierzę w Jezusa, Syna Bożego. Liturgia słowa – wyznaczenie wiary</p>	<p>– Wprowadzenie w świadome wyznaczenie wiary w tajemnicę Boga Wcielonego, Jezusa Chrystusa, Syna Bożego.</p>	<p>– Imię „Syn Boży” oznacza jedyną i wieczną relację Jezusa Chrystusa do Boga, Jego Ojca: On jest jedynym Synem Ojca i samym Bogiem. – W Credo wyznajemy wiarę w Jezusa, Syna Bożego, jedynego Pana, który jest równy Ojcu i który dla nas stał się człowiekiem i dokonał dzieła zbawienia. – Wiara, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym, jest konieczna, by być chrześcijaninem.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Jezus Chrystus Synem Bożym, obecnym Zbawicielem, który umarł i zmartwychwstał dla nas. – Publiczna działalność Jezusa. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie.</p>	<p>– Wajemnicza uczniów w prawdę wiary o Jezusie Synu Bożym. – Wskazuje na cuda i sceny z Pisma Świętego, jako źródło naszej wiary.</p>	<p>1) wie, że Jezus jest Synem Bożym – prawdziwym Bogiem; Zna słowa „Credo” odnoszące się do Jezusa Chrystusa Syna Bożego; 2) potrafi wymienić niektóre cuda Jezusa, które świadczą o Nim, jako Synu Boga; 3) pragnie wyznawać wiarę w Jezusa, Syna Bożego.</p>
<p>36. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela. Liturgia słowa – wyznaczenie wiary</p>	<p>– Wprowadzenie w świadome wyznaczenie wiary w tajemnicę Pana i Ożywiciela Ducha Świętego.</p>	<p>– Rola Ducha Świętego w planie zbawienia. – Zesłanie Ducha Świętego w dzień Pięćdziesiąticy – Duch Święty przypomniał Apostołom to, co Jezus powiedział i pomógł im rozumieć Pismo oraz dał moc do głoszenia Ewangelii. – Poprzez chrzest dzięki Duchowi Świętemu zostaliśmy włączeni do Kościoła, w którym działa Duch Święty. – W Liturgii Sakramentalnej, w modlitwie, w charzmatach i urzędach, w znakach życia apostołowskiego i misyjnego oraz w świadectwie świętych. – W Credo wyznajemy naszą wiarę w Boską Osobę Ducha Świętego.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Zesłanie Ducha Świętego. – Duch Święty prowadzi i umacnia życie Kościoła. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie</p>	<p>– Wajemnicza w prawdę, że Jezus daje uczniom Ducha Świętego, który przypomina to, co Jezus powiedział i pomaga zrozumieć Pisma. – Ukazuje działanie Ducha Świętego we wspólnocie Kościoła.</p>	<p>1) wie, że Duch Święty posłany od Ojca w imieniu Pana Jezusa pomaga zrozumieć Ewangelie i działa w Kościele; Zna słowa „Credo” odnoszące się do Ducha Świętego; 2) potrafi opowiedzieć na podstawie ilustracji („Zeszyt ucznia”), jak Duch Święty działa w Kościele; 3) pragnie modlić się do Ducha Świętego i otwierać się na Jego działanie.</p>

<p>37. Wierzę w święty Kościół powszechny. Wyznanie wiary</p>	<p>– Wprowadzenie w świadome wyznanie wiary w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół.</p>	<p>– Rodzina naturalna, do której należymy od urodzenia: drzewo genealogiczne, tradycje rodzinne. – Przez chrzest święty zostaliśmy włączeni we wspólnotę Kościoła – wielkiej rodziny Bożej. – Kościół jest powszechny czyli posłany przez Chrystusa do wszystkich ludzi. – Życie we wspólnocie Kościoła otwiera bramy do królestwa Bożego. – Na ziemi, w imieniu Pana Jezusa, Kościół prowadzi papież i biskupi. Pomagają im kapłani. – Kościół Chrystusowy, który wyznamy w Symbolu wiary jest jeden, święty, powszechny. i apostołski to istotne rysy Kościoła i jego posłania.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Misja Kościoła – Kościół realizujący posłannictwo Jezusa Chrystusa. – Postaci biblijne przykładem życia wiary: św. Piotr. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzialności na Jego wezwanie. – Kościół przestrzeniom gromadzenia się wspólnoty wierzących. – Troska o jedność w kościele lokalnym (diecezja, parafia).</p>	<p>– Wtajemnicza w prawdę o naszej przynależności do wspólnoty Kościoła. – Na podstawie „drzewa genealogicznego” budzi zaangażowanie osobiste uczniów jako członków Kościoła.</p>	<p>1) wie o pochodzeniu (genealogii) Kościoła; zna słowa „Credo”; 2) potrafi wymienić papieża, biskupa diecezji, księdza proboszcza i swoich chrześniych; 3) ceni swoją przynależność do Chrystusa w Kościele.</p>
---	---	---	--	--	--

<p>38. Z ufnością prosimy Boga. Modlitwa powszechna</p>	<p>– Zapoznanie ze znaczeniem modlitwy powszechnej podczas liturgii słowa. – Ukazanie sensu modlitwy prośby. – Budzenie wiary, że Bóg wysłuchuje modlitw ludzi.</p>	<p>– Każdy chrześcijanin jest wezwany do postąnnictwa wiary, powierzenia siebie Bogu. – Odpowiedzią na słowo Boże w liturgii jest „Wyznanie wiary” oraz śpiew i modlitwa (psalm responsoryjny, modlitwa powszechna, modlitwa eucharystyczna). – Modlitwa powszechna jako wyraz niewystarczalności człowieka i uznanie Wszechmocy Boga oraz otwarcie na potrzeby świata, Kościoła i wszystkich potrzebujących pomocy. – Liturgia słowa jest integralną częścią celebracji sakramentalnej. Na liturgię słowa składają się czytania, psalm responsoryjny, śpiew Alleluja, Ewangelia, homilia, wyznanie wiary oraz modlitwa wiernych.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. – Modlitwa wspólnotowa – modlitwa prośby.</p>	<p>– Uwrażliwia na potrzeby innych ludzi i całego świata. – Uczy formułowania modlitwy prośby.</p>	<p>1) wie, że człowiek potrzebuje innych ludzi i Boga i dlatego zwraca się do nich z prośbą; 2) potrafi modlić się podczas modlitwy powszechnej; 3) pragnie z wiarą przedstawiać Bogu potrzeby innych ludzi i całego świata.</p>
---	---	---	--	--	--

Rozdział V. Z Chrystusem ofiarujemy siebie Bogu Ojcu
To jest Ciało moje, które za was będzie wydane (Łk 22, 19b).

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni?
39. Nasze wielkopostne przygotowanie. Wielki Post	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie Wielkiego Postu jako czasu przygotowania do dobrego przeżycia Triduum Paschalnego i Wielkanocy. – Ukazanie wartości i roli właściwego przygotowania się do czasu świątecznego. – Kształtowanie w uczniach umiejętności podejmowania wyrzeczeń ze względu na miłość Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wielki Post jako dar Boga zbawiającego w Chrystusie, wezwanie do nawrócenia czyli zmiany myślenia i podjęcia drogi nawrócenia. Tę drogę ułatwia nam Kościół poprzez swobodny dostęp do sakramentów i modlitwę. – Pokuta to nie tylko wyrzeczenia i post, ale także wyraz szczególnej miłości, współczucia, współcierpienia i pomocy bliźniemu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego. – Nabozęństwo drogi krzyżowej. – Postawa zaufania do Pana Boga jako postawa nawrócenia i pokuty. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nawiązuje do doświadczeń dzieci, aby ukazać im znaczenie Wielkiego Postu jako przygotowania do obchodów Wielkanocy. – Kształtuje postawę otwartości na miłość Boga, który pomaga nam się nawrócić i do nas przychodzi. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, że Bogu zależy na naszym nawróceniu; 2) potrafi powiedzieć, że celem Wielkiego Postu jest przygotowanie się do przyjęcia nowego życia poprzez nawrócenie; 3) pragnie dobrze przygotować się do świętowania Wielkanocy.

40. Jezus oddaje za nas życie	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie Eucharystii jako tajemnicy wiary uobecniającej ofiarę Chrystusa i Kościoła. – Zapoznanie z wydarzeniami męki i śmierci Jezusa na krzyżu oraz ich religijnym znaczeniem. – Uwrażliwienie na obecność Jezusa w Eucharystii, ustanowionej podczas Ostatniej Wieczerzy. – Wychowanie do ufności i wiary w nieskończoną miłość Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> – Eucharystię ustanowioną przez Chrystusa jako pamiętkę Jego Męki i Zmartwychwstania, którą polecił Apostołom celebrować aż do swego powrotnego przyjścia. – Eucharystia jako ofiara. – Sposób obecności Chrystusa pod postaciami eucharystycznymi i jest wyjątkowy. – Eucharystia jako sakrament miłości, znak jedności, węzeł miłości, uczta paschalna, w której spożywamy Chrystusa, otrzymując za datkę życia wiecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ustanowienie sakramentu Eucharystii. – Eucharystia jako ofiara Chrystusa i Kościoła. – Eucharystia jako sakrament jedności i miłości zbawczej oraz obecności Chrystusa. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wspomaga uczniów w poznawaniu Eucharystii jako ofiary Chrystusa i Kościoła. – Uświadamia im, że uczestnictwo w Eucharystii to uczestnictwo w Ofierze Ostatniej Wieczerzy. – Wprowadza w przygotowanie Eucharystii jako źródła zbawienia dokonanego na krzyżu. – Zachęca do przygotowania Paschy Jezusa przez przygotowanie siebie oraz troskę o wystrój ołtarza (kwiaty, świece). 	<p>1) wie, że Jezus sam ustanowił Eucharystię podczas Ostatniej Wieczerzy i zna Ewangelię o pojmaniu, skazaniu i śmierci Jezusa;</p> <p>2) potrafi opowiedzieć o Ostatniej Wieczerzy i jej związku z Mszą Świętą oraz powiązać ofiarę na krzyżu z ofiarą Mszy Świętej;</p> <p>3) pragnie być blisko Jezusa w czasie ofiary – podczas Mszy Świętej.</p>
41. Przynosimy nasze dary. Liturgia eucharystyczna – przygotowanie darów	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie wartości chleba i wina w życiu codziennym. – Wyjaśnienie religijnego znaczenia składania na ołtarzu darów chleba i wina. – Wychowanie do czynnego uczestnictwa w liturgii Mszy Świętej przez udział w przygotowaniu darów ofiarnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Chleb i wino jako wyraz życia ludzkiego, symbol obfitości i jedności. Dziękując Bogu za nie dziękujemy za istnienie, które jest możliwością czynienia dobra. – Znaki, chleba i wina, stają się w tajemniczy sposób Ciałem i Krwią Chrystusa, nie przestają oznaczać także dobroci stworzenia. Dziękujemy za owoc ziemi i pracy człowieka. – W Eucharystii ofiara Chrystusa staje się także ofiarą Kościoła. – Kolekta jako wyraz gotowości dzielenia się z innymi na wzór Chrystusa. 	<ul style="list-style-type: none"> – Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Eucharystia jako ofiara Chrystusa i Kościoła. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wyjaśnia znaczenia chleba i wina w liturgii w kontekście przemienienia w Ciałło i Krew Jezusa Chrystusa. – Zachęca do czynnego uczestnictwa w przygotowaniu darów – ukazanie różnych sposobów tego uczestnictwa. – Budzi postawę dziękczynienia za otrzymywane dary i dzielenia się nimi z potrzebującymi. 	<p>1) wie, jakie znaczenie ma działanie Boga i pracy ludzkiej w powstaniu darów chleba i wina;</p> <p>2) potrafi wyjaśnić do czego służy chleb i wino podczas liturgii;</p> <p>3) chce aktywnie uczestniczyć we Mszy Świętej, jako integralnej części życia ludzkiego (pracy rodziców i jego wysiłku).</p>

42. Jezus dla nas umiera i zmartwychwstaje. Triduum Paschalne	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z liturgią Triduum Paschalnego, tego „Święta świąt”, poprzez ukazanie jego głębi i symboliki. - Wychowanie do pełnego i owocnego uczestnictwa w uroczystościach wielkanocnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Świętowanie zmartwychwstania jako centrum liturgii Kościoła, źródło i szczyt – z krórego Kościół bierze początek i ku niemu zmierza. - Triduum Paschalne jako powiązanie w jedną całość trzech wydarzeń: wcielenia, krzyża i zmartwychwstania. Do zmartwychwstania przechodzi się przez ofiarę śmierci uobecnioną w Ostatniej Wieczerzy. - Piękno i znaczenie liturgii Triduum Paschalnego, największej i najdłuższej liturgii w roku, jej części i symbole, znaki i gesty. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego. - Religijny wymiar Wielkanocy. - Elementy świętowania Wielkanocy. - Podstawowe gesty znaki i symbole liturgiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadza i wyjaśnia pojęcie liturgii Triduum Paschalnego. - Ukazuje liturgię Triduum jako akcję („to się dzieje”). Wyjaśnia jej znaczenie, a także zaznacza ją z jej podstawowymi symbolami i znakami. - Zachęca uczniów do uczestnictwa w całym Triduum Paschalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, co to jest Triduum Paschalne; 2) potrafi wymienić podstawowe symbole występujące w czasie liturgii Triduum Paschalnego; 3) pragnie uczestniczyć w Triduum Paschalnym.
43. Wielbi- my Boga. Liturgia eucharystyczna – nasze dziękczynienie	<ul style="list-style-type: none"> - Zaznajomienie z liturgią Eucharystii – dziękczynieniem. - Ukazanie roli i znaczenia dziękczynienia oraz obecności całego Kościoła w czasie Mszy Świętej. - Wychowanie do wrażliwości na dary, jakie otrzymujemy od Boga i ludzi oraz do umiejętności dziękowania za nie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dary, które otrzymujemy i postawa wdzięczności za nie. - Eucharystii, jako dziękczynienie . - Jedność Kościoła: jesteśmy złączeni nie tylko z tymi, którzy są ochrzczeni i żyją, ale też z tymi, którzy już odeszli, a nadto z aniołami. Najświętszą Maryją, Apostołami i wszystkimi świętymi w niebie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. - Dary Boże i umiejętność dziękowania za nie. - Kościół przestrze- nia gromadzenia się wspólny wierz-ących. 	<ul style="list-style-type: none"> - Przypomina, że „eucharystia” znaczy „dziękczynienie”. - Utrwala pojęcie Kościoła jako wspólnoty wszystkich wierzących na ziemi i tych co już odeszli. - Uświadamia dzieciom, że każdy z nas ma za co Bogu dziękować i że każdy może być powodem radości dla innych. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, że Msza Święta jest wyrazem naszej radości i wdzięczności; 2) potrafi powiedzieć, co znaczy słowo „eucharystia” i „hosanna”; 3) pragnie okazywać Bogu wdzięczność podczas Eucharystii i w całym życiu.

<p>44. Msza Święta – ofiara Chrystusa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zaznajomienie uczniów z liturgią Eucharystii – Przeistoczeniem. - Wychowanie do głębszego zrozumienia najświętszych tajemnic wiary. - Ukazanie obecności i roli Ducha Świętego oraz wspólności postaci Eucharystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - W akcie przeistoczenia ukryta jest tajemnica naszej wiary. Bóg staje się między nami żywy i obecny w swoim Ciele i Krwi. - Przeistoczenie to cud mocą słów Chrystusa i dzięki obecności Ducha Świętego. - Przeistoczenie jest Pamiętką Ostatniej Wieczerzy i jednocześnie uobecnieniem ofiary Chrystusa. - Godny i niegodny sposób przyjmowania Ciała Pańskiego. - Rola i godność kapłana, która nie wpływa z osobistej świętości ale z faktu, że przez jego posługę staje między nami Chrystus. Jest to rola, w której nikt go nie może zastąpić, do której został wybrany, powołany i uświęcony. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. - Eucharystia jako ofiara Chrystusa i Kościoła oraz sakrament obecności Chrystusa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ukazuje związek przeistoczenia z Ostatnią Wieczerzą. - Uświadamia dzieciom, że Eucharystia dokonuje się z nakazu i polecenia Chrystusa. - Budzi szacunek dla konsekrowanego chleba i wina – w nich obecny jest Chrystus, nasz Pan. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, jak przebiega konsekracja i rozumie, dlaczego okazujemy cześć konsekrowanemu Chlebowi; 2) potrafi odróżnić uświęcające działanie Ducha Świętego obecne w konsekracji dokonywanej przez kapłana od magii; 3) pragnie pamiętać podczas liturgii eucharystycznej o bliskich, potrzebujących i zmarłych.
---	--	--	---	--	--

Rozdział VI. Na ucztę z Panem Jezusem
Szczęśliwy ten, kto będzie ucztował w królestwie Bożym (Łk 14, 15b).

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni?
45. Zaproszeni na Bożą ucztę	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie postawy sprzyjającej kulturalnemu spożywaniu codziennych i świątecznych posiłków oraz godnemu i owocnemu uczestniczeniu w ucztę eucharystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kto potrafi kochać, pragnie z bliskimi zasiadać przy wspólnym stole i cieszyć się przebywaniem razem. – Chrystus przy stole głosił Ewangelię i zapraszał do wspólnoty życia z sobą – wychowywał uczniów do szczególnej Eucharystii. – Eucharystia ucza słowa i chleba, zapowiedź uczy eschatologicznej (niebiańskiej). – Przygotowanie serca do uczestnictwa w Eucharystii. – Świadome, czynne i owocne uczestnictwo w Eucharystii. 	<ul style="list-style-type: none"> – Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Eucharystia jako krzepiąca ucztę – Należyte przygotowanie do uczestnictwa we Mszy Świętej i przyjęcia Komunii Świętej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ukazuje właściwe zachowanie przy stole i kulturę posiłków jako wyraz szacunku dla ludzi, którzy wspólnie zasiadają przy stole oraz jako okazanie wdzięczności Bogu za Jego dary. – Ukazuje także Eucharystię jako wielkoduszny i bezinteresowny dar Boga, który daje siebie z miłości, nie oczekując zapłaty ani żadnej korzyści dla siebie. – Kształtuje postawę pokuty umożliwiającej godny udział w ucztę Chrystusa. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) wie, jak należy zachować się przy stole; 2) potrafi wyjaśnić, czym jest „stół słowa Bożego” i „stół Ciała Pańskiego”; 3) pragnie przyjmować Boże zaproszenie na ucztę eucharystyczną i przygotowywać się do niej przez sakrament pokuty i pojednania.

46. Jesteśmy dziećmi Bożymi	<p>– Budzenie świadomości wspólnoty dzieci Bożych, które razem wolały do jednego Ojca, przekazują sobie Jego pokój i spożywają jeden Chleb na życie wieczne.</p> <p>– Zapoznajmianie z liturgicznym znaczeniem Modlitwy Pańskiej oraz ekstezjologicznymi motywami prośby o jedność, pokój i wzajemne przebaczenie.</p> <p>– Zapoznanie z owocami Komunii Świętej; tworzenie wspólnoty, wzajemny szacunek i życzliwość motywowana Ojcowską miłością i Braterstwem Jezusa Chrystusa.</p>	<p>– Obrzędy komunijne zawierają: „Modlitwę Pańską”, obrzęd pokoju, łamanie chleba i ryt zmieszania, przyjęcie darów eucharystycznych i modlitwę po Komunii – wszystkie przeniknięte treściami o tematyce pokoju i jedności.</p> <p>– Modlitwa Pańska jest streszczeniem całej Ewangelii i własnością modlitwą całego Kościoła, który na mocy chrztu świętego może Boga nazywać Ojcem – streszcza wszystkie prośby i modlitwy wstawienne i wyraża prośbę o wejście na ucztę królestwa Bożego, której zadaniem jest Komunia Święta.</p> <p>– Spożywamy Ciało i Krew Pana Jezusa – Baranka Bożego, który pomaga nam w osiągnięciu życia wiecznego, głodzi grzechy świata, obdarza nas pokojem i wybawia nas od złego.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań.</p> <p>– Modlitwa wspólnotowa – Ojciec nasz.</p> <p>– Eucharystia jako krzepiąca ucztą oraz sakrament jedności i miłości zbawczej.</p>	<p>– Uwrażliwia uczniów na wspólnotę wiernych, którzy mają jednego Ojca.</p> <p>– Zapoznaje uczniów z Modlitwą Pańską w kontekście przygotowania do przyjęcia Komunii Świętej (prośba o pokój i jedność).</p> <p>– Kształtuje postawę trwania w jedności i pokoju we wspólnocie Kościoła poprzez kierowanie się miłością do Boga i bliźnich.</p>	<p>1) rozumie, że wezwanie Ojciec nasz wyraża naszą wspólnotę dzieci Bożych, a pojednanie wyrażone znakiem pokoju przygotowuje nas do przyjęcia Komunii Świętej;</p> <p>2) potrafi czynnie uczestniczyć (np. odpowiadać na wezwania) w przygotowaniu do Komunii Świętej;</p> <p>3) pragnie uczyć się przebaczać i w ten sposób budować jedność i pokój.</p>
47. Pan Jezus daje nam siebie	<p>– Rozwijanie wiary w moc Chrystusa, który daje nam siebie w Komunii Świętej.</p> <p>– Ukazanie duchowego znaczenia Komunii Świętej we wspólnocie Kościoła.</p>	<p>– Jezus chwali wiarę poganina, sernika.</p> <p>– Uczestnicząc w Eucharystii wyrażamy wiarę w tajemnicę Chrystusa i Jego Kościoła. To w niej Jezus jest szczególnie obecny pod postaciami eucharystycznymi.</p> <p>– Przyjęcie Ciała i Krwi Chrystusa jest naszym sposobem sprawowania Eucharystii – łączymy się osobiście z Chrystusem i między sobą.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań.</p> <p>– Eucharystia jako sakrament obecności Jezusa, krzepiąca ucztą oraz sakrament jedności i miłości zbawczej.</p> <p>– Postawa zaufania do Pana Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie.</p>	<p>– Zapoznaje uczniów z perykopą o uzdrowieniu sługi sernika.</p> <p>– Prowadzi do wiary w zbawcze działanie Boga w Komunii Świętej.</p> <p>– Ukazuje Eucharystię jako uobecnienie dzieła zbawczego Jezusa Chrystusa.</p>	<p>1) zna modlitwę przed Komunią Świętą: „Panie nie jestem godzien...”;</p> <p>2) potrafi opowiedzieć o uzdrowieniu sługi sernika;</p> <p>3) pragnie z wiarą w uzdrawiającą moc Chrystusa przyjąć Komunię Świętą.</p>

<p>48. Przyjmujemy Pana Jezusa. Komunia Święta</p>	<p>– Rozwijanie świadomości wielkości daru przyjmowanego w Komunii Świętej.</p>	<p>– Łamanie chleba ma znaczenie symboliczne jako budowanie wspólnoty – wielu, spożywając z jednego Chleba eucharystycznego staje się z Chrystusem i w Chrystusie jednym ciałem. – Śpiew „Baranka Bożego” przywołuje na myśl baranka paschalnego Starego Testamentu – Chrystus jako Baranek Boży. – Modlitwą przygotowawczą do Komunii jest inwokacja biblijna wyrażająca pokorę i ufność, słownami semika oraz osobiste przygotowanie wiernych w ci-szy, na wzór celebriansa. – Przyjęcie Ciała i Krwi Chrystusa w Komunii Świętej głębi grzechy powszednie i chroni od grzechów ciężkich. – Eucharystia uswięca człowieka. – Zjednoczenie uczestników ucztę Pańskiej ma rozciągać na całe chrześcijańskie życie i przynosić obfite owoce miłości.</p>	<p>– Poszczególne Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Eucharystia jako Jezusa, krzepiąca uczta oraz sakrament jedności i miłości – Postawa zaufania do Pana Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. – Znaczenie pełnego i aktywnego uczestnictwa w Eucharystii i przyjęcia Komunii Świętej</p>	<p>– Wprowadza uczniów w bezpośrednie przygotowanie do przyjęcia Komunii Świętej poprzez wspólnotową i osobistą modlitwę. – Stara się, by uczniowie rozumieli bogatą treść modlitw i znaków, by znali odpowiedzi, czynności i gesty, zachowywali odpowiednią postawę ciała, aby śpiewali pieśni i potrafili zachować milczenie. – Uświadamia, że Pan Jezus daje się wszystkim i budzi motywację do wzajemnej życzliwości i otwartości.</p>	<p>1) wie, jak powinien przygotowywać się do Komunii Świętej bezpośrednio przed przyjęciem Pana Jezusa; 2) potrafi świadomie uczestniczyć w obrzędach Komunii Świętej (zna wezwania i odpowiedzi); 3) pragnie godnie przyjmować Komunię Świętą i być otwarty na innych ludzi, do których Jezus także przychodzi.</p>
<p>49. Kochać jak Jezus</p>	<p>– Przygotowywanie do podejmowania Jezusowego posłannictwa we wspólnotie Kościoła i w świecie. – Wskazywanie sposobów realizacji tego posłannictwa przez miłość i służbę potrzebującym.</p>	<p>– Pan Jezus przyszedł na świat, aby objawić ludziom miłość Boga, który miłuje wszystkich. – Uczeń Pana Jezusa próbuje miłować drugich ze względu na miłość Boga, którą od Niego otrzymuje. – Misją Kościoła jest praktykowanie i rozwijanie daru miłości otrzymywanego od Boga. – Miłość jest źródłem i celem życia chrześcijańskiego.</p>	<p>– Wiara źródłem ludzkiej życzliwości. – Przykłady niesienia pomocy innym. – Misja Kościoła. – Sposoby czynienia dobra w klasie, rodzinie, parafii. – Pomoc chorym i cierpiącym.</p>	<p>– Kształtuje postawy religijno-moralne stanowiące podstawę udziału w misji Jezusa wobec świata. – Wskazuje możliwości wypędzania w codziennym życiu posłannictwa Jezusa przez służbę miłości.</p>	<p>1) wie, że najważniejszym zadaniem, które daje nam Pan Jezus podczas Eucharystii, jest miłowanie innych tak, jak On nas umiłował; 2) potrafi podać przykłady miłości bliźniego, jaką wypełniają dzieci; 3) pragnie jako uczeń Pana Jezusa i uczestnik Jego ucztę służyć innym.</p>

Rozdział VII. Przyjmujemy błogosławieństwo Osiem błogosławieństw

Temat jednostki lekcyjnej	Cele katechetyczne	Treści z Programu nauczania religii	Treści z Podstawy programowej	Zadania nauczyciela religii	Przewidywane osiągnięcia ucznia: 1. Wiedza – co uczeń wie? 2. Umiejętności – co uczeń potrafi? 3. Interioryzacja wartości – co uczeń ceni?
50. Maryja pierwsza wśród błogosławionych	Wprowadzenie pojęcia „błogosławionych”, przez Boga jako obdarzonych Jego szczęściem.	<p>– Osiem błogosławieństw to klucz moralności i duchowości chrześcijanina.</p> <p>– „Błogosławiony” jako „uszczęśliwiony przez Boga”, ten który „zachowuje słowa Boga” – wypełnia naukę Jezusa.</p> <p>– Maryja jako wzór prawdziwie błogosławionej – w maju, podczas nabożeństwa, okazujemy Jej szczególnie swój podziw i prosimy o pomoc, jak mamę.</p>	<p>– Maryja Matką Chrystusa i naszą.</p> <p>– Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego.</p> <p>– Nabożeństwo majowe.</p> <p>– Postawa zaufania do Pana Boga i odpowiedzialności na Jego wezwanie.</p>	<p>– Wyjaśnienia ewangeliczne pojęcie „błogosławiony” w kontekście Maryi.</p> <p>– Ukazuje Maryję jako Tę, która jest błogosławiona i prowadzi nas niezawodnie do Jezusa.</p>	<p>1) wie, że błogosławiony znaczy obdarzony szczęściem;</p> <p>2) potrafi powiedzieć, dlaczego czcimy Maryję;</p> <p>3) pragnie z pomocą Matki Bożej zbliżyć się coraz bardziej do Pana Jezusa.</p>

<p>51. Otrzymujemy misję! Obrzędy zakończenia</p>	<p>– Znajomienie dzieci ze znaczeniem błogosławieństw mszalnych, które wyrażają życzliwość Boga wobec uczestników celebracji zbawczych wydarzeń roku liturgicznego. – Zapoznanie uczniów ze znaczeniem obrzędów zakończenia celebracji eucharystycznej. – Przygotowanie do podejmowania Jezusowego posłannictwa we wspólnocie Kościoła i w świecie.</p>	<p>– Błogosławieństwo Boga przekazywane przez kapłana to centralny elementem obrzędów zakończenia Mszy Świętej. – Błogosławieństwo Boże jest znakiem życzliwości i miłości Boga do ludzi. – W swoim błogosławieństwie Bóg ofiaruje nam swoje dobre życzenia. – Msza Święta kończy się obrzędem rozesłania, który oznacza posłanie i przyjęcie misji głoszenia Jezusa w świecie.</p>	<p>– Poszczególne części Mszy Świętej – znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań. – Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską – Kościół realizujący posłannictwo Chrystusa. – Msza Kościoła</p>	<p>– Wychowuje do motywowanego wiara przyjmowania błogosławieństwa Bożego. – Znajomiamy uczniów ze znaczeniem oraz wartością błogosławieństw liturgicznych, które są wyrazem życzliwości Trójjedynego Boga dla uczestniczących w Eucharystii. – Ukazuje rolę papieża, biskupów i ich pomocników – kapłanów, a także wszystkich wiernych w wypełnianiu misji Pana Jezusa. – Zwraca uwagę na rozesłanie, które następuje na zakończenie Eucharystii, aby uczniowie świadomie przyjmowali misję, z jaką wychodzą po Mszy Świętej.</p>	<p>1) wie, że Bóg Ojciec, Syn i Duch Święty pragnie uszczęśliwić ludzi i błogosławi im; wie, co znaczy słowo misja i jaką misję przekazał Apostołom Pan Jezus; 2) potrafi powiedzieć, czego życzy nam Bóg przez błogosławieństwa; potrafi wyjaśnić kto i w jaki sposób dzisiaj wypełnia misję Pana Jezusa w Kościele; 3) chce świadomie przyjmować błogosławieństwo Boże; pragnie zrozumieć i wypełniać misję, którą dał Kościołowi Jezus Chrystus.</p>
---	---	---	---	--	---

<p>52. Szczęśliwi ubodzy w duchu. Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo Boże</p>	<p>– Wskazywanie na błogosławieństwa, które znajdują się w centrum przepowiadania Jezusowego. – Wspieranie postaw, w których są realizowane treści związane z ewangelicznymi błogosławieństwami – ukazanie wartości ewangelicznego ubóstwa.</p>	<p>– Jezus w błogosławieństwach wyjaśnia znaczenie trudu człowieka wkładanego w tworzenie dobra, które jest wieczne. – Ubogi w duchu oznacza człowieka pokornego, który ma świadomość zależności od Boga – „u Boga”, żyje wartościami, które są ewangelicznymi skarbami. – Jezus ubogi, do którego należy królestwo niebieskie – błogosławi (obdarza radością nieprzemijającą) ubogich w duchu i uwrażliwia na potrzeby ludzi biednych.</p>	<p>– Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską. – Wiara źródłem ludzkiej żywiołowości. – Właściwe odniesienia do drugich: gotowości dzielenia się z innymi, wzajemne obdarowywanie się.</p>	<p>– Ukazuje Jezusowe błogosławieństwa jako zaproszenie przyjaźni Jezusa do określonego stylu życia. – Uświadamia uczniom charakterystyczne cechy Jezusa i Jego pełne miłości odniesienia do ludzi. – Wspiera przesyłanie do ludzi pod przewodnictwem Jezusa do pełni życia, do nieśmiertelności. – Wszczepia przeświadczenie o podwyższonej wartości materialnych wobec relacji z ludźmi i Bogiem.</p>	<p>1) wie, że są w życiu sprawy ważniejsze niż materialne; 2) potrafi podać przykłady, że dobra materialne przemijają, a duchowe (miłość i dzielenie się z innymi) uszczęśliwiają i prowadzą do królestwa Bożego; 3) pragnie dzielić się z potrzebującymi: uznaje, że miłość jest ważniejsza niż doczesne dobra materialne.</p>
<p>53. Szczęśliwi, chociaż się smućą. Błogosławieni, którzy się smućą, albowiem oni będą pocieszeni</p>	<p>– Wspieranie postaw, w których są realizowane treści związane z ewangelicznymi błogosławieństwami – Jezus obdarzy radością tych, którzy mają powód do smutku.</p>	<p>– Prawdziwie smutni są ludzie z powodu grzechów oraz współczujący innym. – Jezus obiecuje, że smutek oraz cierpienie z powodu zła przyjęte w duchu zaufania i wiary Bogu, nie będą zmatniane, bo miłość jest silniejsza niż cierpienie i śmierć. – Chrystus przez swoje cierpienie, śmierć i zmartwychwstanie, jest ostatnim źródłem radości. – Zawierzenie Bogu w modlitwie swoich smutków i radości. – Pozytywne wzorce współczucia cierpiącym i odwaznego, pogodnego przyjmowania trudności i cierpień.</p>	<p>– Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską. – Wiara źródłem pogody ducha i radości. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie.</p>	<p>– Uczy, aby dzieci z radościami, i smutkami zwracali się do Pana Jezusa. – Budzi i utwierdza w nadziei eschatologicznej.</p>	<p>1) odróżnia smutek tych, którzy myślą tylko o sobie i tych, którzy naprawdę cierpią, żałują za grzechy albo współczują innym; 2) potrafi mówić Panu Jezusowi o swoich radościach i cierpieniach; 3) ma nadzieję eschatologiczną, wybiegającą poza życie tu i teraz.</p>

<p>54. Szczęśliwi cisi. Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadają ziemię</p>	<p>– Wskazywanie postaw, które są realizacją ewangelicznych błogosławieństw – ukazanie mocy cichych i pokornych.</p>	<p>– Wartość i siła cichych, pokornych i cierpliwych. – Silny to nie ten, który wygrywa agresją – trzeba mieć wielką siłę, by pokonać w sobie złość i chęć zemsty. – Jezus Chrystus wzorem cichego i pokornego.</p>	<p>– Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. – Wiara źródłem ludzkiej życzliwości.</p>	<p>– Ukazuje wartość i skuteczność ludzi cichych i pokornych. – Wskazuje na Jezusa jako tego, który – będąc cichym i pokornym – zbawił cały świat.</p>	<p>1) wie, że „cisi” wcale nie oznaczają „słabi”; 2) umie podać przykład zachowania ewangelicznie cichego; 3) ceni tych, którzy czynią dobro nie dla rozgłosu, i sam pragnie być takim, zgodnie z nauką Jezusa.</p>
<p>55. Szczęśliwi którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyćeni</p>	<p>– Wspieranie postaw, w których są realizowane treści związane z ewangelicznymi błogosławieństwami – ukazywanie wartości czynienia bezinteresownego dobra i służby innym, jako wyrazu pragnienia ewangelicznej sprawiedliwości.</p>	<p>– Łaknienie sprawiedliwości w sensie materialnym i moralnym. – Łaknienie sprawiedliwości jako pragnienie dobrego traktowania, szacunku od innych, uczciwej oceny wysiłków i osiągnięć. – Łaknienie sprawiedliwości dotyczącego głodu duchowego: pragnienia Boga. – Sprawiedliwy kocha, kieruje się miłością, jest więc wielkoduszny, gotowy na poświęcenie się dla innych. – Sprawiedliwy jest święty w oczach Boga – Jezus łaknący i pragnący sprawiedliwości – błogosławi (obdarza radością nieprzemijającą) ludzi uczciwych, oddanych nie tylko własnym przyjemnościom, ale przede wszystkim służbie dla innych.</p>	<p>– Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. – Przykłady niesienia pomocy innym. – Właściwe odniesienie do drugich: gotowość do dzielenia się z innymi, wzajemne obdarowywanie. – Tworzenie wspólnoty i jedności.</p>	<p>– Ukazuje wartość, jaką jest wielkoduszne poświęcenie dla dobra innych, bez względu na korzyści osobiste.</p>	<p>1) wie, że czynienie sprawiedliwości czasem wymaga osobistych poświęceń; 2) potrafi podać przykład kogoś, kto pragnął sprawiedliwości, ujmuje się za innymi albo poświęca dla innych bez względu na osobiste korzyści; 3) pragnie bezinteresownie służyć innym dla sprawiedliwości, o której mówił Jezus.</p>

<p>56. Szczęśliwi miłośnicy. Błogosławieni miłośnicy, albowiem oni miłosterdzia dostąpią</p>	<p>– Wspieranie postaw, w których treści związane z ewangelicznymi błogosławieństwami – ukazywanie wartości miłosterdzia i przebaczenia w relacjach między ludzkich i wielkości Bożego miłosterdzia.</p>	<p>– Wezwanie do miłosterdzia jest wezwaniem do naśladowania miłosterdzia Bożego i zarazem warunkiem otrzymania Bożego przebaczenia. – Miłosterdzie jest praktykowaniem dobra. – Wezwanie do miłosterdzia jest wezwaniem do przebaczenia – miłosterdzie dopełnia ludzką sprawiedliwość.</p>	<p>– Pojęcie miłosterdzia. – Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. – Przykłady niesienia pomocy innym. – Właściwe odniesienia do drugich: przepraszenie.</p>	<p>– Ukazuje miłosterdzie jako wrażliwość na potrzeby innych i czynienie dobra. – Pomaga dzieciom kształtować postawę przebaczenia, „jak Bóg nam przebacza”.</p>	<p>1) wie, że miłośnicy czyni bezinteresownie dobro i potrafi wybaczyc; 2) potrafi podać przykłady z życia uczniów i dorosłych miłośników ludzi; 3) podziwia bezinteresowną dobroć i chce ją realizować.</p>
<p>57. Szczęśliwi czystego serca. Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądają będą</p>	<p>– Wspieranie postaw, w których treści związane z ewangelicznymi błogosławieństwami – ukazanie wartości czystego serca i sensu przyjmowania Bożego oczyszczenia w sakramencie pokuty.</p>	<p>– Czyste serca mają ci, którzy dostosowali swój umysł i swoją wolę do Bożych wymagań świętości: miłości, czystości oraz umiłowania prawdy. – Brak czystości serca, czyli złe postępowanie, złe myśli i słowa są źródłem naszych zwałpnień („nie widzimy” wredy Boga), przekreślają prawdziwą miłość. – Potrzeba modlitwy o czyste serce i o pragnienie ujrzenia Boga, który jedyny może nas uszczęśliwić. – Jezus, który widzi Boga, pragnie, byśmy Go „ujrzeli” i oczyszcza nasze serca w sakramencie pokuty.</p>	<p>– Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie. – Pojęcie grzechu oraz sakrament pokuty i pojednania. – Wiara źródłem radości i pogody ducha.</p>	<p>– Ukazuje czystość serca jako wartość przynoszącą radość nieprzemijającą. – Kształtuje w uczniach postawę rozumnej pokuty – żalu za grzechy jako rozeznanie dobra i zła.</p>	<p>1) wie, że złe postępowanie zasłania nam Boga; 2) potrafi podać przykłady postępowania ludzi czystego serca; 3) pragnie przyjmować oczyszczenie (przebaczenie) w sakramencie pokuty.</p>

<p>58. Szczęśliwi czyniący pokój.</p> <p>Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani Bożymi</p>	<p>– Wspieranie postaw, w których są realizowane treści związane z ewangelicznymi błogosławieństwami – wskazanie na wartość pokoju i wysilek, jakiego on wymaga.</p>	<p>– W czasie pokoju ludzie tworzą piękne i potrzebne rzeczy, zgodnie z zamysłem Boga – mogą być szczęśliwi. Wojna niszczy wszystko szybko i okrutnie, unieszczęśliwia ludzi.</p> <p>– Pozdrowienie między ludźmi: „Pokój tobie” lub podanie ręki oznacza pokójowe zamiary („nie mam broni”).</p> <p>– Ludzie pokoju są szczerzy i okazują sobie życzliwość, ale pokój, którym obdarza Jezus, jest inny, głębszy niż ten, który można osiągnąć tylko ludzkim wysiłkiem – wynika z nawrócenia i pojednania z Bogiem.</p> <p>– Czyniący pokój będą nazwani synami Bożymi, bo oni miosą światu pokój Boży – jedyną ludzi z Bogiem.</p>	<p>– Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską.</p> <p>– Sposoby tworzenia wspólnoty i jedności.</p>	<p>– Uświadamia uczniom, że „pokój buduje, a niezgoda rujnuje”.</p> <p>– Zachęca do wysiłku w budowaniu pokoju.</p> <p>– Ukazuje Boży pokój jako źródło siły i nieprzemijającej radości.</p>	<p>1) wie, że pokój sprzyja tworzeniu dobra, a niezgoda i wojna niszczy dobro i unieszczęśliwiają ludzi;</p> <p>2) potrafi podać przykład, jak można wprowadzać pokój;</p> <p>3) pragnie budować swoją postawą pokój; ufa, że Pan Jezus obdarzy go prawdziwym pokojem.</p>
<p>59. Szczęśliwi przesładowani.</p> <p>Błogosławieni, którzy cierpią przesładowanie dla prawdy, sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie</p>	<p>– Wspieranie postaw, w których są realizowane treści związane z ewangelicznymi błogosławieństwami – ukazywanie wartości cierpienia dla prawdy, nawet gdy inni tego nie doceniają.</p>	<p>– Ewangelia jest Dobrą Nowiną dla przesładowanych.</p> <p>– Bóg nie żyje nam przesładowania, ale kto żyje prawdą, naraża się na przesładowanie. Jezus nie obiecuje łatwego szczęścia, lecz zaprasza do przyjęcia cierpienia z wiarą – obdarza nas trudną, ale radosną nadzieją życia wiecznego.</p> <p>– W ośmym błogosławieństwie zbiegają się wszystkie pozostałe błogosławieństwa: przesładowany jest ubogi, cierpi, przeżywa głód i pragnie sprawiedliwości, czyni miłosierdzie, próbuje zachowywać swoje serce nieknięte żadną złością, pragnie pokoju.</p> <p>– Podsumowanie: życie błogosławieństwami jest zadaniem i szansą na prawdziwe szczęście.</p>	<p>– Bóg zaprasza do przyjaźni, jest blisko nas i obdarza łaską.</p> <p>– Postawa sprawiedliwości.</p> <p>– Wiara źródłem pogody ducha.</p> <p>– Istnienie religijnego wymiaru rzeczywistości.</p>	<p>– Ukazuje, że cierpienie dla prawdy i sprawiedliwości jest cenniejsze, niż kłamstwo i krzywdzenie innych albo zgoda na to, że inni krzywdzą.</p> <p>– Wykazuje, że ósmie błogosławieństwo zawiera w sobie wszystkie pozostałe.</p>	<p>1) wie, że może cierpieć nawet z powodu prawdy i czynienia dobra;</p> <p>2) potrafi podać przykład człowieka, który cierpi z powodu uczciwości, prawdy i sprawiedliwości;</p> <p>3) pragnie być prawym człowiekiem, który żyje nauką Chrystusa.</p>

<p>60. Chrystus Pan nas karmi. Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa</p>	<p>– Wprowadzenie w świętowanie Uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa.</p>	<p>– Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa to dzień, w którym w sposób szczególny oddajemy cześć Panu Jezusowi obecnemu pod postaciami chleba i wina – uczestnicząc w procesji z Najświętszym Sakramentem świadczymy o Jego żywej obecności pośród nas. – Bóg pragnie być dostrzegany, poznawany i kochany przez wszystkich, nie tylko od święta czy uroczystości kościelnej, ale każdego dnia – spotykamy Go podczas Mszy Świętej, adoracji, w ludziach wokół nas, w wydarzeniach codziennego życia, w radościach i troskach, jakie nosimy w sercach.</p>	<p>– Eucharystia jako sakrament obecności Chrystusa. – Pojęcie: Najświętszy Sakrament. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na Jego wezwanie – Sens i przesłanie poszczególnych okresów roku liturgicznego.</p>	<p>– Przygotowuje do udziału w procesji i celebracji eucharystycznej Bożego Ciała oraz do zakończenia trzyletniego roku katechizacji szkolnej – stanowiącej konkretny wyraz wiary w Jezusa i dzielenia się nią z innymi.</p>	<p>1) wie, jak świętujemy Boże Ciało; 2) potrafi wyjaśnić, dlaczego powinien wziąć udział w procesji Bożego Ciała; 3) chce wziąć udział w procesji i dzielić się wiarą z innymi.</p>
<p>61. Panie Jezu, bądźcie my wierni</p>	<p>– Ukwiadomienie konieczności osobistego nawracania się jako warunku wypełnienia przez przyjął Jezuusa otrzymanego posłannictwa. – Wskazanie na możliwości wypełniania w codziennym życiu (także podczas wakacji) posłannictwa powierzonego przez Jezusa wspólnotie Kościoła.</p>	<p>– Refleksja nad odkrywaniem tajemnicy Pana Boga obecnej w osobie Jezusa Chrystusa, ukazywanej w poszczególnych jednostkach lekcyjnych. – Bóg jako Ten, który wychodzi naprzeciw człowiekowi w liturgii słowa i Eucharystii, na modlitwie, w uroczystościach i świętach roku liturgicznego, w osobie Maryi – wierniej służebnicy Pańskiej, w przesłaniu czterech Ewangelistów, w życiu naszych patronów, w błogosławieństwach Jezusa. – Zaproszenie do podjęcia decyzji wypełnienia Bożego posłannictwa w codziennym życiu, także w czasie wakacji.</p>	<p>– Pierwsze piątki miesiąca. – Kościół realizujący posłannictwo Chrystusa. – Postawa zaufania do Boga i odpowiedzi na jego wezwanie.</p>	<p>– Wskazuje konkretne sposoby nawracania się jako warunku wypełnienia misji Pana Jezusa. – Zachęca uczniów do praktyk religijnych i życia zgodnego z błogosławieństwami także podczas wakacji.</p>	<p>1) wie, że podczas wakacji ma być prawdziwym uczniem Pana Jezusa; 2) potrafi zrobić rachunek sumienia z treści, które poznał w roku szkolnym; 3) pragnie wypełniać misję Pana Jezusa podczas wakacji: modlić się, uczestniczyć w niedzielnej i świątecznej Eucharystii, służyć pomocą innym.</p>

Kryteria oceniania w klasie III szkoły podstawowej

W całym nauczaniu wczesnoszkolnym, a więc także w klasie trzeciej traktujemy ocenę jako środek wspierania ucznia, wzmacniania pozytywnej postawy wobec ludzi i Boga, dlatego podobnie jak w latach ubiegłych oceniamy głównie wysiłek dziecka, indywidualizując wymagania zależnie od możliwości i zdolności ucznia.

W trzeciej klasie dochodzi jednak ważny aspekt nauczania, który w pewnym sensie zmieni nasz sposób egzekwowania wiedzy i umiejętności ucznia. Katecheta razem z duszpasterzem decydują bowiem o tym, czy dziecko jest gotowe do przyjęcia Pierwszej Komunii Świętej. Zgodnie z prawem kanonicznym dziecko (człowiek) może przyjąć Komunię Świętą, gdy jest zdolne do rozeznania, Kogo przyjmuje, spożywając Ciało i Krew Chrystusa pod postacią chleba i wina. Jest to warunek podstawowy, który wystarcza, jeśli ktoś nie może więcej zrozumieć i nauczyć się. Oczekujemy oczywiście od takiej osoby wiary w obecność Jezusa Chrystusa pod postaciami eucharystycznymi i dobrej woli otwarcia się na Jego

łaski. Także przystąpienie do sakramentu pokuty zakłada zrozumienie u przystępującego, czym jest ów znak przebaczenia, zgładzenia grzechu – przyjęcie z wiarą rzeczywistości, którą niejako stwarza, a raczej uobecnia Bóg przez akty penitenta i rozgrzeszenie.

Jeśli jednak dziecko rozwija się właściwie, zgodnie ze swoimi wiekiem, zakładamy, że jest w stanie opanować pewne formuły i poznać gesty, które pomogą mu w przyjmowaniu sakramentu pokuty i umożliwią pełne uczestnictwo w Eucharystii.

Człowiek jest przez Boga kochany i przyjmowany jako jedność cielesno-duchowa. Wynika stąd ważny aspekt przygotowania do przyjmowania sakramentów. Dziecko powinno pełnia swoich możliwości ludzkich – ze swoim zdolnościami duchowymi (czyli zrozumieniem wyznawanych prawd i przyjęciem ich z wiarą i miłością), a także słowami oraz gestami, zatem całym ciałem – przyjmować Boga, który daje mu siebie w sakramentach. Będziemy więc od dzieci wymagać, by w miarę swoich możliwości nauczyły się nie tylko prawd wiary, ale także odpowiednich modlitw, pieśni i gestów związanych z liturgią Eucharystii i sakramentem pokuty, a także adoracją Najświętszego Sakramentu i nabożeństwami paraliturgicznymi.

Proponujemy, aby wymagań dotyczących bezpośrednio przygotowania do sakramentów pokuty i Eucharystii nie oceniać stopniami. Nie znaczy to, że nie sprawdzimy danych wiadomości i umiejętności. Przeciwnie, należy z całą stanowczością wymagać, aby dziecko umiało, najlepiej swoimi słowami (wtedy mamy pewność, że rozumie to, co mówi) wytłumaczyć istotne dla przyjęcia sakramentów znaki i czynności. Forma sprawdzenia tych umiejętności, wiadomości i postaw musi być bardzo delikatna, nie stresować niepotrzebnie dziecka, lecz wspierać jego dobrą wolę. Nie chodzi przy tym o żadną formę egzaminowania. Katecheta ma możliwość przez cały rok obserwować uczniów i systematycznie sprawdzać ich rozumienie wiary oraz sakramentów – również poprzez kontakt z rodzicami.

Umiejętności, wiadomości i postawy, które nie podlegają ocenie stopniami, lecz są wymagane do przyjęcia sakramentu

1. Aby wypełnić warunki owocnego korzystania z sakramentu pojednania i pokuty oraz Eucharystii uczeń powinien:

- wyznawać wiarę, że jest jeden Bóg (Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty), który posłał swego Syna, Jezusa Chrystusa, aby nas zbawił od zła i prowadził do nieba;
- wyznawać wiarę, że Jezus Chrystus z miłości do ludzi umarł na krzyżu, zmartwychwstał po trzech dniach, wniebowstąpił, jest obecny w swojej rodzinie, czyli Kościele, że Duch Święty zstąpił na Apostołów i działa w Kościele;
- z wiarą podejmować codzienną modlitwę.

2. Aby wypełnić warunki owocnego korzystania z sakramentu pokuty uczeń powinien:

- wierzyć, że Jezus odpuszcza grzechy przez kapłana;
- dostrzegać zło, które może sprawiać swoim postępowaniem i widzieć potrzebę odpuszczenia grzechów (żał za grzechy) oraz konieczność zadośćuczynienia;
- zachować odpowiednie gesty i powiedzieć odpowiednie formuły liturgiczne (przynajmniej własnymi słowami) przystępowania do sakramentu pokuty.

3. Aby móc przyjąć sakrament pokuty uczeń powinien wiedzieć:

- co to jest rachunek sumienia,
- że żał za grzechy jest konieczny, a jego brak uniemożliwia uzyskanie przebaczenia.
- że trzeba wyrażać pragnienie poprawy,
- że trzeba wyznać wszystkie grzechy, niczego nie tając (spowiedź szczerą) albowiem świadome zatajenie jakiegoś grzechu czyni spowiedź nieważną,
- że trzeba i jak można zadośćuczynić Bogu i bliźnim (odprawić pokutę zadaną przez kapłana, podać przykłady zadośćuczynienia).

4. Aby wypełnić warunki owocnego uczestniczenia w Eucharystii uczeń powinien:

- uczestniczyć w niedziele i święta nakazane we Mszy Świętej;
- wierzyć, że pod postacią chleba i wina eucharystycznego obecny jest Jezus Chrystus w swoim Ciele i Krwi;
- zachować odpowiednie gesty i słowa przy przystępowaniu do Komunii Świętej.

5. Aby móc przystąpić do Komunii Świętej uczeń musi być ochrzczony oraz powinien wiedzieć:

- kiedy w czasie Mszy świętej chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Chrystusa;
- kiedy człowiek może (gdy nie popełnił grzechu ciężkiego), a kiedy nie powinien przystępować do Komunii Świętej,
- że można tylko raz w ciągu dnia przyjąć Komunię Świętą (ewentualnie: kiedy może przystępować do Komunii Świętej dwa razy w ciągu dnia);
- na czym polega post eucharystyczny;
- że częste przyjmowanie Komunii uswięca nasze życie, ponieważ zbliża nas coraz bardziej do Jezusa, wspiera w pokonywaniu grzesznych skłonności oraz pomaga być dobrymi i prowadzić chrześcijańskie życie w rodzinie.

Ocenianie ucznia

Wiedza i umiejętności, za które możemy wystawić uczniom ocenę, powinny przede wszystkim dotyczyć treści objętych nauczaniem w klasie trzeciej. Jednak ze względu na spiralne ujęcie programu możemy także sprawdzać i oceniać wiedzę oraz umiejętności dotyczące treści poprzednich klas.

Pomocą dla katechety i uczniów są krótkie teksty w podręczniku ucznia pod hasłem: WIERZE, PAMIĘTAM I WYPEŁNIAM.

W zależności od indywidualnych możliwości ucznia ocenę możemy wystawiać m.in. za następujące osiągnięcia ucznia:

Umiejętności – uczeń:

- umie modlić się w grupie modlitwami, wezwaniami i gestami liturgicznymi Mszy Świętej;
- umie skojarzyć konkretne postawy, zachowania i obowiązki z przykazaniem miłości, przykazaniami Bożymi i kościelnymi oraz Ośmioma Błogosławieństwami;
- umie wymienić najważniejsze uroczystości i okresy roku liturgicznego i powiedzieć, jaką tajemnicę wiary świętujemy przez nie;
- potrafi powiedzieć modlitwy: Ojcze nasz, Zdrowaś Maryjo, Chwała Ojcu, Akty: wiary, nadziei, miłości i żalu;
- potrafi powtórzyć i wyjaśnić dziesięć przykazań Bożych oraz przykazanie miłości Boga i bliźniego;
- potrafi wymienić siedem sakramentów świętych;
- potrafi ułożyć prostą modlitwę;
- potrafi wymienić: papieża, biskupa diecezjalnego, proboszcza swojej parafii i swoich rodziców chrzestnych;
- umie zaśpiewać pieśni i piosenki (niekoniecznie indywidualnie), których uczył się na katechezie;
- prowadzi starannie ćwiczenia, zeszyt i odrabia zadania domowe;
- jest aktywny na katechezie.

Wiedza – uczeń:

- zna i rozumie słowa Credo; wie że Bóg jest Stwórcą świata, Jezus jest Synem Bożym – prawdziwym Bogiem, w którym najpełniej objawiła się miłość Boga, oraz że Duch Święty posłany od Ojca w imieniu Pana Jezusa działa w Kościele;
- wie, że oddajemy cześć Maryi jako Matce Boga i zna przykłady jej wierności i zaufania Bogu; zna części różańca świętego;
- wie, po co Bóg dał ludziom przykazania, zna treść przykazań Bożych i kościelnych; wie, że kto wypełnia przykazanie miłości, ten wypełnia wszystkie przykazania;

- wie czym są, sakramenty i kiedy je przyjmujemy;
- zna skutki grzechu, wie że grzech oddala od Boga i niszczy jedność wspólnoty ludzi;
- wie, co znaczy nawrócenie i rozumie potrzebę przebaczenia i prośby o przebaczenie;
- wie, że chociaż w sakramencie pokuty i pojednania widzimy kapłana, to Bóg odpuszcza nam grzechy;
- wie, że Msza Święta jest ofiarą, dziękczynieniem i ucztą;
- wie, że podczas Mszy świętej kapłan działa w imieniu Jezusa Chrystusa.
- zna główne części Mszy Świętej.
- wie, że w liturgii słowa najpierw przepraszamy Boga i ludzi za przewinienia, potem wielbimy Boga w hymnie, słuchamy czytań z Pisma Świętego (Ewangelii, czyli Dobrej Nowiny) i homilii oraz odpowiadamy wyznaniem wiary i modlitwą powszechną;
- wie, że podczas Mszy Świętej Jezus Chrystus, tak jak na Ostatniej Wieczerzy składa siebie w ofierze pod postacią chleba i wina, a wierni współofiarują się Bogu z Chrystusem;
- wie jak przebiega konsekracja i kiedy chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Chrystusa;
- wie, że istnieje Osiem Błogosławieństw;
- wie kim byli poznani na katechezie święci.

ROZDZIAŁ I

Modlimy się

*Zawsze się radujcie,
nieustannie się módlcie!*

Pierwszy List do Tesaloniczan 5, 16-17

Katecheza 1

Pan Jezus zaprasza nas na spotkanie

1. Cele katechezy

Stworzenie atmosfery sprzyjającej spontanicznemu dzieleniu się przeżyciami z wakacji oraz budzenie gotowości radosnego odpowiadania na zaproszenie Jezusa do spotkania się z Nim w ciągu nowego roku szkolnego i katechetycznego.

Ukazanie znaczenia przygotowań do przyjęcia sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii.

Wychowanie dzieci do samodzielnego przyjmowania Jezusa Chrystusa w sakramencie pokuty i pojednania oraz Eucharystii.

Uwaga: tematyka Eucharystii oraz sakramentu pokuty i pojednania będzie się przewijać przez wszystkie katechezy. Trzeba więc tak przedstawiać poszczególne tematy, by stopniowo wprowadzać ucznia w tajemnice obu tych sakramentów.

2. Zadanie nauczyciela religii

Katecheta kontynuuje wychowywanie uczniów do samodzielnego przyjmowania Jezusa Chrystusa w sakramencie pokuty i pojednania oraz do pełnego udziału w Eucharystii. Jeśli uczniowie przystąpili już do tych sakramentów, katecheta pogłębia ich wiarę i rozwój świadomości bycia chrześcijaninem.

Ukazuje Jezusa jako najważniejszą Osobę w naszym życiu.

3. Treści – wymagania szczegółowe

„Bóg pierwszy wzywa człowieka”. On jest tym, który wychodzi nam naprzeciw. „Zwrócenie się człowieka do Boga jest zawsze odpowiedzią” (KKK 2567). To nie my szukamy Boga, ale On sam nas szuka i On sam nas zaprasza, byśmy przyłączyli się do Niego przez coraz pełniejsze życie w Chrystusie. Nasza modlitwa, nasze uczestnictwo w liturgii, nasza wiara są odpowiedzią na to wezwanie.

„Pan kieruje do nas usilne zaproszenie, abyśmy przyjmowali Go w sakramencie Eucharystii: *Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeżeli nie będziecie spożywali Ciała Syna Człowieczego i nie będziecie pili Krwi Jego, nie będziecie mieli życia w sobie* (J 6, 53). Aby odpowiedzieć na to zaproszenie, musimy przygotować się do tej wielkiej i świętej chwili” (KKK 1384).

Treścią obecnej katechezy jest właśnie owo zaproszenie, jakie każdy z nas oświadczył, otrzymawszy zaproszenie do uczestnictwa w Święcie Radości, w Uczcie, którą przygotował dla nas Bóg. Odpowiedź na to zaproszenie wymaga jednak od nas odpowiedniego przygotowania (por. przypowieść o uczcie weselnej), albowiem przystępujemy *do góry Syjon, do miasta Boga żyjącego, Jeruzalem niebieskiego, do niezliczonej liczby aniołów, na uroczyste zebranie, do Kościoła pierwotnych,*

którzy są zapisani w niebiosach, do Boga, który sądzi wszystkich, do duchów sprawiedliwych, które już doszły do celu, do Pośrednika Nowego Testamentu – Jezusa, do pokropienia krwią, która przemawia mocniej niż [krew] Abła (Hbr 12, 22-24). Świadomość zaszczytu, jakim jest uczestnictwo w Eucharystii i łaski, jaką jest sakrament pokuty i pojednania, winien mieć przede wszystkim katecheta, aby tym bardziej rozumiał ważność roli, którą przyszło mu pełnić. Choć odpowiedzialność za wychowanie dziecka w wierze spoczywa przede wszystkim na rodzicach, niemniej zadaniem katechety jest wyjaśniać rzeczywistość wiary i wychowywać dziecko do głębszego zrozumienia wiary, liturgii i sakramentów.

Otrzymałobyśmy zaproszenie, ale od nas zależy, czy je przyjmujemy. Od nas również zależy nasze przygotowanie na spotkanie z żyjącym Bogiem.

Uczeń:

- zna różne rodzaje zaproszeń i rozumie ich znaczenie. Zna pojęcie „gościnności”;
- potrafi powiedzieć, jak można dobrze przygotować się na spotkanie z Jezusem;
- dostrzega potrzebę przyjęcia zaproszenia Jezusa. Pragnie przygotować się jak najlepiej do przyjęcia sakramentu pojednania i Eucharystii.

4. Metody i pomoce

Katechezę prowadzimy metodą rozmowy w oparciu o doświadczenia dzieci i ilustracje w podręczniku. Na początku proponujemy zabawę, która może pełnić dwie funkcje: zapoznawczą (jeśli nie znamy jeszcze uczniów) i wprowadzającą w temat katechezy.

Pomoce:

- podręcznik i „Zeszyt ucznia”,
- świeca,
- obrazek – „Zaproszenie od Jezusa” dla każdego ucznia (wzór: podręcznik strona 6),
- nagranie – piosenka nr 1: „Jezus jest tu” i pieśni nr 2: „Przygotuję Ci serce”.

5. Scenariusz katechezy

Wprowadzenie do katechezy

Pierwszą część katechezy warto przeznaczyć na sprawy organizacyjne.

Po powitaniu się z dziećmi, wyjaśniamy krótko, w jaki sposób będziemy pracować na katechezie. Podajemy nasze wymagania odnośnie zachowania i pracy w czasie lekcji, aby uczniowie od początku wiedzieli, czego od nich oczekujemy. Można poprosić dzieci, aby spróbowały wyjaśnić, dlaczego ta czy inna zasada jest potrzebna. Doświadczenie pokazuje, że dzieci najlepiej bawią się i uczą wówczas, gdy mają od początku jasno określone reguły.

Potem zachęcamy dzieci, by się przyjrzały podręcznikowi. Objaśniamy w jaki sposób będziemy z nim pracować w szkole i w domu.

Zaleca się także założenie zeszytu, w którym dzieci będą wpisywać temat, wykonywać niektóre ćwiczenia i rysunki oraz wklejać informacje dla rodziców. Można już na pierwszej katechezie rozdać dzieciom przygotowane wcześniej kartki zaadresowane do rodziców, z zaproszeniem na spotkanie z nami. Dobrze będzie też na samym początku dać dzieciom kartkę z informacją, jakiego materiału pamięciowego i w jakim terminie będziemy od nich wymagać.

Po zakończeniu części organizacyjnej, przechodzimy do właściwego tematu katechezy.

Zabawa. Jeśli jest to klasa, którą zaczynamy uczyć, można przeprowadzić zabawę zapoznawczą: „Imię i nastrój”. Każdy z uczniów mówi swoje imię w określony przez nas sposób. Kiedy wszyscy powiedzą swoje imiona, zmieniamy sposób mówienia. Prosimy dzieci, by pomyślały, jak się czują, kiedy np. otrzymują zaproszenie i żeby wyraziły te uczucia, mówiąc swoje imię. Potem dzieci mówią jak się czują, kiedy zabawa zostanie odwołana, a jak, gdy ktoś przyjdzie na nią nieprzygotowany lub gdy sami się nie przygotowują itd. Jeśli znamy klasę, możemy także przeprowadzić powyższą zabawę, jednak celem nie będzie wówczas poznanie imion dzieci, ale uświadomienie im odczuć związanych z faktem bycia zaproszonym.

Odkrywanie wezwania Bożego

Teraz prowadzimy z dziećmi rozmowę o wakacjach.

Uwaga: należy kontrolować czas, szczególnie przy licznych klasach i w razie potrzeby zrezygnować z niektórych pytań lub ograniczyć odpowiedzi dzieci.

– Opowiedzcie mi o swoich wakacjach. Gdzie je spędziliście? Czy może ktoś was do siebie zaprosił? A wy, czy gościliście kogoś u siebie? Kto mi może powiedzieć, co to znaczy „zaprosić kogoś”?

Dzieci powinny odkryć, że zaprosić kogoś, to przyjąć go u siebie, w swoim domu. Dać coś z siebie. Nawijamy tutaj do uczuć, które dzieci wyraziły w zabawie.

– Gdy ktoś nas zaprasza do siebie, jesteśmy zwykle radośni, bo to znaczy, że jesteśmy dla niego ważni, że chce się z nami podzielić swoim czasem, że lubi być z nami.

Dzieci wykonują teraz ćwiczenie 2. na stronie 5 „Zeszytu ucznia”.

W czasie, gdy dzieci pracują, możemy przejść między ławkami i sprawdzić, czy wśród osób, które dzieci chciałyby zaprosić do siebie pojawiło się imię Boga lub Jezusa. Następnie prosimy, aby dzieci odłożyły zeszyty i spróbowały odpowiedzieć na pytania:

– Co to znaczy odpowiedzieć na zaproszenie? W jaki sposób przygotowujemy się, gdy jesteśmy zaproszeni? Dlaczego to robimy?

Zwracamy uwagę, że chcąc dobrze przeżyć jakieś święto, np. urodziny, trzeba się przygotować. Jeśli nie jest się przygotowanym, to święto jest „byle jakie”. Pomysły podawane przez dzieci można przedstawić na tablicy w formie schematycznego rysunku. Gdy zbierzemy dostateczną ilość pomysłów, zadajemy następne pytanie:

– Jak powinien zachowywać się gospodarz? Co może robić a czego mu nie wolno czynić?

Wprowadzamy pojęcie „gościnności”. Można dzieci wprost zapytać, czy wiedzą, co ono znaczy. Przypuszczalnie potrafią odpowiedzieć na swój sposób. Człowiek gościnny to taki, w którego domu każdy gość czuje się dobrze.

– Jak byśmy się czuli, gdyby nikt nie odpowiedział na nasze zaproszenie?

Ukazujemy „przykrość”, jakiej doświadczamy, kiedy inni nie chcą z nami spędzać swojego czasu. Czasami jest to spowodowane tym, że jesteśmy „niegościnni”.

– Jest jeszcze jedna Osoba, która nas nieustannie zaprasza. Jezus. Jesteśmy dla Niego ważni, On nas kocha i chce z nami przebywać. Możemy się z Nim spotykać w czasie Mszy świętej, w czasie modlitwy, kiedy pomagamy innym.

Modlitwa

Stajemy w kręgu, zapalamy świecę i śpiewamy piosenkę nr 1: „Jezus jest tu”.

– Czy na wakacjach zawsze odpowiadaliście na zaproszenie Jezusa? Czy nie sprawiliście Mu przykrości, opuszczając Mszę świętą, nie modląc się lub zamykając swoje serce przed innymi? Czy zawsze byliście „gościnni” dla Jezusa? Jak On się u was czuł? Czy miał miejsce w waszym sercu? Czy modliliście się w skupieniu w domu i na Mszy świętej? Czy w czasie zabawy postępowaliście właściwie? Staraliście się być dobrzy dla innych? Czy po tych wakacjach Jezus wie, że wam na Nim zależy, że Go kochacie?

Odmawiamy wspólnie: Akt miłości i nadziei.

Odpowiedź na wezwanie Boże

– Jezus nas ciągle zaprasza. Ale was w tym roku zaprasza szczególnie. Przez ten rok będziecie przygotowywać się do przyjęcia Jezusa w sakramencie Eucharystii (w Komunii Świętej). Gdy przyjmiecie ten sakrament, Jezus będzie bardzo blisko was, w waszym sercu, a wy będziecie w Jego sercu.

Nawiązujemy teraz do wcześniejszych wypowiedzi dzieci o sposobach przygotowania się do uroczystości, na którą jesteśmy zaproszeni (rysunek na tablicy) i pytamy:

– Jak można przygotować się na przyjęcie Jezusa? Jak można odpowiedzieć na Jego zaproszenie?

Można posłużyć się przykładami ze strony 7 podręcznika. Potem dzieci wykonują ćwiczenie 3. ze strony 5 „Zeszytu ucznia”. Katecheta może też rozdać dzieciom przygotowane wcześniej obrazki – zaproszenia od Jezusa, podobne do zaproszenia znajdującego się w opowiadaniu w podręczniku na stronie 6.

Utrwalenie

W ostatniej części katechezy uczymy dzieci piosenki nr 2: „Przygotuję ci serce”.

.....
 Przygotuję Ci serce, o Chryste,
 Przygotuję Ci serce niewinne,
 Takie jasne, radosne i czyste,
 Przygotuję Ci serce, o Chryste.

Przygotuję Ci serce ofiarne,
 Precz odrzucę, co kusi i wabi,
 Przygotuję nadzieją i wiarą,
 Przygotuję Ci serce ofiarą.
 Przyozdobię Ci serce miłością,
 Taką wielką co wszystko zwycięża,
 Abyś wstąpił do niego z radością,
 Przyozdobię Ci serce miłością.
 Przyozdobię Ci serce dziecinne,
 Takie małe, takie biedne i słabe.
 A Ty wlejesz w nie siły Swe dziwne,
 Kiedy wstąpisz w me serce niewinne.

*Źródło: Śpiewnik stulecia Orchard Lake,
 red. W. Budweil i J.F. Kawecki. Orchard Lake, Michigan , 1990*

.....

Prosimy dzieci, by przy pomocy kogoś starszego przeczytały w domu opowiadanie ze strony 6 podręcznika. W domu dzieci wykonują także ćwiczenie 1. ze strony 4 „Zesztytu ucznia” i wspólnie z rodzicami odmawiają modlitwę ze strony 7 podręcznika. Zachęcamy je także do narysowania na kartkach: jak pragną przygotować się na spotkanie z Panem Jezusem w Komunii Świętej.

Zaproszenia od Jezusa, które dzieci otrzymały na lekcji mogą wkleić w zeszyty przedmiotowym. Tam też wklejają kartki z informacjami dla rodziców, o których była mowa we wprowadzeniu do katechezy.

6. Współpraca z rodziną i parafią

Należy spotkać się z rodzicami dzieci, aby ukazać im znaczenie wspólnego (całej rodziny) przygotowania się do przyjęcia przez dziecko sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii.

W czasie spotkania prosimy rodziców, aby w miarę możliwości sami korzystali z tych sakramentów oraz modlili się z dziećmi.

Należy im przypomnieć, że to oni są pierwszymi nauczycielami wiary swoich dzieci oraz uświadomić im, jak ważne jest dawanie świadectwa. Można zaprosić rodziców do uczestnictwa wraz z dziećmi w specjalnej liturgii, w czasie której dziecko oficjalnie rozpocznie swoje przygotowanie (np. dzieci na przygotowanie darów mogą złożyć narysowane przez siebie swoje „sposoby” dobrego przygotowania).

Najlepszym wyjściem byłaby cotygodniowa niedzielna Msza Święta, w czasie której łączyłoby się katechezę szkolną z katechezą liturgiczną (wprowadzanie dzieci w liturgię, włączenie rodziców w przygotowanie swoich dzieci itp.). Nie miałyby to być jakaś dodatkowa Msza Święta, ale jedna z już istniejących (przygotowanie do Komunii Świętej powinno odbywać się we wspólnocie Kościo-

ła, tak by innych parafian też wprowadzić w oczekiwanie), na którą specjalnie zapraszało by się dzieci komunijne i ich rodziców. Podczas Mszy Świętej są dwa momenty, w których można, wraz z postępującym przygotowaniem, szczególnie odnieść się do dzieci: pierwszy po Ewangelii i homilii, drugi w chwili przygotowania darów (dzieci mogą składać zadane wcześniej na katechezie prace). W ten sposób uczniowie włączeni byłiby przez własne działanie w liturgię. Dostrzegliby też ważność swojego przygotowania.

Katecheza 2

Pan Bóg jest zawsze z nami

1. Cele katechezy

Ukazanie prawdy o Bogu, który stwarza człowieka do miłości – ludzie są wtedy prawdziwie szczęśliwi, kiedy żyją w przyjaźni z Bogiem i między sobą.

Kształtowanie postawy otwartości na Boga, który jest z nami zawsze i budzenie pragnienia częstego spotkania się z Panem Jezusem we wspólnocie Kościoła.

2. Zadanie nauczyciela religii

Katecheta wprowadza uczniów w tajemnicę obecności Chrystusa we wspólnocie Kościoła i kształtuje w uczniach poczucie przynależności do Rodziny Pana Jezusa.

3. Treści – wymagania szczegółowe

Bóg stwarzając człowieka na swój obraz obdarzył go swoją przyjaźnią. Zśród wszystkich stworzeń tylko człowiek jest zdolny do poznania i miłowania swego Stwórcy. Tylko człowiek jest wezwany do uczestnictwa w życiu Bożym poprzez miłość.

Pierwsi ludzie żyli w całkowitej przyjaźni z Bogiem, co było dla nich pełnią szczęścia. Poprzez grzech pierworodny, okazując Bogu brak zaufania i odwracając się od Niego, zniszczyli ów stan pierwotnej przyjaźni. Bóg jednak nie pozostawia człowieka. W swej wielkiej miłości posyła Swego Syna. W Chrystusie wszyscy zostaliśmy odkupieni i na nowo złączeni z Bogiem

Jednocześnie człowiek będąc istotą wspólnotową potrzebuje drugiego człowieka. Człowiek potrzebuje do życia innych ludzi. Dziecko potrzebuje rodziców, ale również dorosły potrzebuje rodziny i przyjaciół. Tylko w klimacie wzajemnej życzliwości i miłości możemy być naprawdę szczęśliwi.

Katecheta, wychodząc od ukazania prawdy o tym, że każdy człowiek potrzebuje innych ludzi, prowadzi uczniów do odkrycia prawdy, że każdy człowiek potrzebuje także Boga, który sam wychodzi do nas i jest z nami zawsze, nawet wtedy, gdy sobie tego nie uświadamiamy. W szczególny sposób Bóg obecny jest we wspólnocie Kościoła, która gromadzi się, by celebrować ucztę przy stole Eucharystycznym.

Uczeń:

- uczeń wie, że Bóg przebywa wśród nas we wspólnocie Kościoła;
- potrafi wyjaśnić pojęcia: parafia, diecezja, biskup;
- pragnie budować wspólnotę w klasie i rodzinie opartą na miłości bliźniego i pragnie także spotykać się regularnie z Jezusem przy stole Eucharystycznym we wspólnocie Kościoła.

4. Metody i pomoce

Katechezę prowadzimy metodą rozmowy w oparciu o tekst i ilustracje znajdujące się w podręczniku. Wykorzystujemy także zabawę: „Mało nas do pieczenia chleba” w nieco zmodyfikowanej formie. Jako utrwalenie proponujemy rozmowę w oparciu o opowiadanie.

Pomoce:

- podręcznik i „Zeszyt ucznia”,
- świeca,
- nagranie – pieśń nr 2: „Przygotuję Ci serce”.

5. Scenariusz katechezy

Wprowadzenie do katechezy

Po powitaniu i modlitwie katecheta ogląda ćwiczenie 1. ze strony 4, które dzieci miały wykonać w domu. W rozmowie z dziećmi jeszcze raz nawiązuje do miłych wspomnień z wakacji.

– Dlaczego podczas wakacji czuliście się szczęśliwi? Z kim dzieliliście tę radość?

Prowadzimy dzieci do odkrycia prawdy, że jesteśmy szczęśliwi, gdy czujemy się bezpiecznie, kiedy otacza nas miłość innych ludzi.

– Nie tylko podczas wakacji możemy być szczęśliwi. Często takie same miłe wspomnienia mamy ze szkoły czy naszego domu. Radujemy się i czujemy się szczęśliwi, gdy jesteśmy w miejscu gdzie panuje miłość.

Odkrywanie wezwania Bożego

Praca z podręcznikiem. Zwracamy teraz uwagę dzieci na tekst i zdjęcia znajdujące się na początku strony 8 podręcznika. Prowadzimy dzieci do odkrycia prawdy, że Bóg stworzył nas, byśmy Go kochali i kochali siebie nawzajem.

Zabawa. Modyfikacja zabawy „Mało nas do pieczenia chleba”: wywoływanie kilkorga dzieci na raz, pominięcie drugiej części zabawy, zaczynającej się od słów: „Dużo nas...”.

Dzieci stają w kole i trzymając się za ręce, krążą w rytm piosenki. Katecheta wybiera jednego ucznia, który wchodzi do środka koła. Śpiewamy:

.....
 Mało nas, mało nas do pieczenia chleba.
 Jeszcze nam, jeszcze nam kilku osób trzeba.
 NN. (tu uczeń ze środka podaje imiona dwojga lub trojga dzieci) – chodźcie do nas!

Wywoływane dzieci kolejno wchodzi do środka kręgu, biorą się za ręce i krążą w przeciwnym kierunku, niż dzieci w kręgu zewnętrznym. Potem wybrane dzieci (lub katecheta) przywołują kolejne osoby. Gdy wewnątrz koła jest już bardzo dużo dzieci,

osoby z zewnątrz puszczaają ręce, ale wciąż krążą wokół wewnętrznego kręgu. Gdy wszyscy wejdą do środka, podnoszą ręce, trzymając się razem i wołają: Smacznego!

UWAGA! Katecheta decyduje o liczbie dzieci, które są za jednym razem wzywane do środka (musi być ich kilkoro). Chodzi o to, by nie pozostał na końcu zabawy tylko jeden uczeń, bo mógłby czuć się odrzucony.

Praca z podręcznikiem. Po powrocie do ławek, dzieci ponownie otwierają podręczniki. Zwracamy ich uwagę na kolejne zdjęcia (strony 8 i 9).

– Jakie uroczystości przedstawiają ilustracje? Jakie znacie okazje, kiedy ludzie świętują przy stole? Kto jest z nami obecny cały czas? Jak nazywamy szczególnie spotkanie z Panem Jezusem przy stole?

Odpowiedź na wezwanie Boże

Uczniowie wykonują teraz w swoich zeszytach ćwiczenie 1. ze strony 8-9. Warto wspólnie omówić przedstawione tam ilustracje i nawiązać do modlitw, które te ilustracje przypominają. Potem zapalamy świecę i zapraszamy uczniów do modlitwy.

Modlitwa

Panie Boże, dziękuję Ci za wszystkich ludzi, których kocham.

Razem z Nimi chcę Cię wychwalać.

Odmawiamy: „Chwała Ojcu...”.

Śpiewamy pieśń nr 2: „Przygotuję Ci serce”.

Utrwalenie

Opowiadanie. Na zakończenie katechezy, w krótkiej rozmowie utrwalamy pojęcia związane ze wspólnotą wierzących, w której Pan Jezus jest obecny i w której działa: Kościół, parafia, diecezja, biskup. Można posłużyć się tekstem: „Przeczytajmy razem” ze strony 9 podręcznika lub przeczytać dzieciom opowiadanie:

..... BŁĄD ORTOGRAFICZNY?

Kuba przeglądał czasopismo, które rodzice kupili mu po Mszy Świętej w kiosku obok kościoła. Nareszcie miał swoją gazetę Nagle jego uwagę zwróciło jedno słowo, napisane w środku zdania wielką literą: *Kościół*. Ani nie było to imię, ani nazwa miejscowości. Zresztą kilka linijek dalej to samo słowo zaczynało się małą literą.

– Czyżby to był błąd ortograficzny? – pomyślał Kuba i pobiegł do kuchni.

– Mamo! Mamo! W gazecie ktoś popełnił błąd ortograficzny!

– Gdzie? Pokaż!

Mama uśmiechnęła się i spytała:

– Już nie pamiętasz, że kościół to nie tylko budynek? Cała wielka rodzina Boża to też Kościół – ale pisany wielką literą!

Kuba zawstydził się. Rzeczywiście zapomniał o tym. Trochę żeby ukryć zmieszanie, a trochę dlatego, że był tego ciekawy, zapytał:

– A co to znaczy „parafialny”?

– Wielka rodzina Pana Jezusa, do której należymy, dzieli się na mniejsze rodziny, które nazywamy parafiami. W parafii jest ksiądz proboszcz, czasem ksiądz wikary i wielu ludzi. Ludzie przychodzą do kościoła na Mszę Świętą, którą odprawiają księża. Każda parafia ma swoją świątynię, czyli kościół parafialny.

Kuba zawołał:

– Tak, teraz już pamiętam. A wszystkie parafie razem też tworzą rodzinę, która się nazywa diecezja. O diecezję troszczy się biskup, prawda?

– Świetnie! I każda diecezja też ma swoją świątynię, czyli główny kościół, gdzie spotyka się ze swoim biskupem. To katedra.

– Taka, jak na pocztówce z Warszawy od wujka Janka?

– Tak, choć każda katedra i każdy kościół są zbudowane trochę inaczej. Ale najważniejszy jest Kościół, który piszemy wielką literą. A w nim najważniejszy jest Jezus Chrystus.

.....

Utrwalamy z dziećmi pojęcie: kościół parafialny.

W domu dzieci rysują na kartkach ilustrację przedstawiającą miejsce, w którym ludzie są dla siebie życzliwi i kochają się. Prace te na kolejnej katechezie będziemy przyklejać na arkuszu szarego papieru. Jeżeli klasa jest liczna, możemy polecić dzieciom wykonanie rysunku na mniejszej kartce, aby wszystkie rysunki zmieściły się na jednym arkuszu.

6. Współpraca z rodziną i parafią

Zachęcamy rodziców, by w miarę możliwości celebrowali w domu wspólne posiłki – spotkania przy stole. Przypominamy o wielkiej wartości wspólnej rodzinnej modlitwy. Jeśli mieszkamy niedaleko kościoła katedralnego, możemy zaproponować, aby dzieci wraz z rodzicami odwiedziły ten kościół i pomodliły się za księdza biskupa i całą diecezję.

Katecheza 3

Pan Jezus uczy nas modlić się

MODLITWA PAŃSKA – OJCZE NASZ

1. Cele katechezy

Wdrażanie uczniów w świadome, pełne ufności zwracanie się do Boga Ojca słowami Modlitwy Pańskiej, której nauczył swój Kościół sam Pan Jezus.

2. Zadanie nauczyciela religii

Katecheta wyjaśnia uczniom treść Modlitwy Pańskiej. Zachęca do codziennego odmawiania jej.

3. Treści – wymagania szczegółowe

Tradycyjne wyrażenie *Modlitwa Pańska* oznacza, że jest to modlitwa której nauczył nas sam Pan Jezus. Jest to rzeczywiście wyjątkowa modlitwa. „Z jednej strony przez słowa tej modlitwy Jedyne Syn przekazuje nam słowa, które dał Mu Ojciec: On jest Nauczycielem naszej modlitwy. Z drugiej strony, jako Słowo Wcielone, Jezus zna w swoim ludzkim sercu potrzeby swoich braci i sióstr oraz objawia je nam: On jest wzorem naszej modlitwy.” (KKK 2765)

Modlitwa *Ojcze nasz* nie jest jedynie zwykłą formułą do mechanicznego powtarzania. Jezus nie tylko uczy nas modlitwy do Ojca, ale przez Ducha Świętego daje moc, dzięki której prawdziwie stajemy się dziećmi Bożymi i pełni synowskiej ufności, możemy wołać do Boga *Abba Ojcze*.

Stając w obecność Boga Ojca, aby adorować Jego majestat, ośmielamy się wznosić do Niego siedem prośb. Trzy pierwsze prowadzą nas do Boga, aby być dla Niego: *Twoje imię, Twoje Królestwo, Twoja wola*. Cztery kolejne są ofiarowaniem naszych oczekiwań Bożemu miłosierdziu: *Daj nam... odpuść nam... nie wódź nas... zbaw nas* (por. KKK 2803-2806)

Uczeń:

- wie, że modlitwę: „Ojcze nasz” nazywamy Modlitwą Pańską, bo nauczył nas jej sam Pan Jezus;
- potrafi poprawnie odmawiać Modlitwę Pańską i rozumie jej słowa;
- pragnie modlić się wspólnie z innymi wołając do Boga: „Ojcze nasz”.

4. Metody i pomoce

Omówienie ilustracji, praca w grupach nad tekstem, prezentacja ustna pracy, wykonywanie ćwiczeń w „Zeszyt ucznia”.

Pomoce:

- podręcznik i „Zeszyt ucznia”,
- Pismo Święte,

- duży arkusz szarego papieru, W przypadku bardzo licznych klas może okazać się konieczne sklejenie ze sobą dwóch arkuszy papieru, tak, aby zmieściły się wszystkie prace.
- kartki z poszczególnymi fragmentami Modlitwy Pańskiej,
- klej.

5. Scenariusz katechezy

Wprowadzenie do katechezy

Na początku katechezy omawiamy z dziećmi ilustracje, które miały narysować w domu, przedstawiające miejsce, w którym ludzie są dla siebie życzliwi i kochają się.

Pytamy:

– Co narysowaliście? Czemu wybraliście właśnie te miejsca? Dlaczego wasze rysunki są radosne?

Na koniec dzieci przyklejają swoje prace do dużego arkusza szarego papieru z napisem: „Pan Bóg jest zawsze z nami”.

Uwaga! Należy zostawić na arkuszu trochę wolnego miejsca na późniejsze doklejenie modlitwy. Teraz powtarzamy istotne treści poprzedniej katechezy:

– W jaki sposób możemy spotykać się z Bogiem, który chce być obecny wśród nas? Jakie znaczenie modlitwy, którymi chwali Boga wspólnota Kościoła?

Odkrywanie wezwania Bożego

Uczniowie otwierają podręczniki na stronie 10.

– Kogo przedstawia ilustracja? Co robi Pan Jezus? Jak myślicie, czego naucza swoich uczniów?

Następnie czytamy Ewangelię według św. Łukasza 11, 1a.2-4.

.....

Jezus [rzekł do uczniów:] „Kiedy będziecie się modlić, mówcie:
 Ojcze, niech się święci Twoje imię;
 niech przyjdzie Twoje królestwo!
 Naszego chleba powszedniego dawaj nam na każdy dzień
 i przebacz nam nasze grzechy,
 bo i my przebaczymy każdemu, kto przeciw nam zawini;
 i nie dopuść, byśmy ulegli pokusie”.

Ewangelia według św. Łukasza 11, 1a. 2-4

.....

Po przeczytaniu tekstu prowadzimy rozmowę:

– Jakiej modlitwy nauczył nas Pan Jezus? Kiedy ją odmawiamy? O co prosimy Boga w tej modlitwie?

Przy odpowiedzi na ostatnie pytanie dzieci mogą skorzystać z tekstu Pisma Świętego w podręczniku (strona 10), aby wymienić kolejne prośby Modlitwy Pańskiej. Na razie nie wyjaśniamy jeszcze ich znaczenia.

Odpowiedź na wezwanie Boże

Katecheta dzieli klasę na 9 grup. Każda z nich dostaje kartkę z fragmentem Modlitwy Pańskiej. Uczniowie mają za zadanie znaleźć w tekście w podręczniku (strony 10 -11) dany fragment modlitwy, przeczytać i zapamiętać jego wyjaśnienie, które się tam znajduje. Kiedy dzieci skończą pracę, mogą usiąść w kole na dywanie i każda grupa po kolei czyta swój fragment modlitwy i mówi, co on oznacza. Katecheta czuwa nad poprawnością i dokładnością odpowiedzi dzieci. W razie potrzeby poprawia błędy i dopowiada. Na koniec sam wyjaśnia co oznacza słowo: Amen

Modlitwa

Zapalamy świecę i odmawiamy Modlitwę Pańską w ten sposób, że każda grupa po kolei wypowiada swój fragment. Kończymy wspólnym wypowiedzeniem słowa: Amen

Utrwalenie

Na koniec katechezy przyklejamy fragmenty Modlitwy Pańskiej na kartonie w wolnym miejscu obok prac dzieci. Potem uczniowie wykonują w zeszytach ćwiczenie 1. ze strony 8 i 9. W zeszytach przedmiotowych dzieci mogą pod tematem zilustrować wybrany fragment z modlitwy: „Ojcze nasz”.

6. Współpraca z rodziną i parafią

Zachęcamy dzieci, by razem z rodzicami wspólnie odmówiły wieczorem modlitwę: „Ojcze nasz”. Mogą to uczynić trzymając się za ręce uniesione w górę, na znak, że wszyscy razem wołamy do Boga naszego Ojca.

Arkusze z pracami dzieci możemy wyeksponować na gazetce w szkole lub parafii.

Katecheza 4

Nasz patron modli się za nami

1. Cele katechezy

Przybliżamy dziecku świętość jako wartość.
Budzimy pragnienie świętości.

2. Zadanie nauczyciela religii

Katecheta ukazuje świętość na podstawie życia św. Stanisława Kostki. Uświadamia uczniom powszechne powołanie do świętości i zachęca ich do jego realizacji.

3. Treści – wymagania szczegółowe

Ludzie święci to nie jacyś wyjątkowi, nadzwyczajni herosi, to ludzie, którzy zostali obdarowani licznymi darami i odpowiedzieli na te dary swoją pracą, wrażliwością i wysiłkiem. Takich ludzi jest bardzo wielu. Niektórzy z nich zostali ogłoszeni przez Kościół świętymi, ale wielu jest nam nieznanymi. Oni jednak przebywają z Bogiem, a więc są świętymi. Wszyscy święci mieli jeden wspólny cel życia: kochać Pana Boga ponad wszystko, a drugiego człowieka kochać całym sercem. To było dla nich najważniejsze, to było sensem ich życia.

Jednym z wielu świętych jest święty Stanisław Kostka. Był on dzielnym i odważnym chłopcem, choć w kontaktach z innymi ludźmi okazywał łagodność i słodycz. Wziął sobie do serca słowa Mistrza, że aby za Nim pójść, należy porzucić wszystko i zaprzeczyć się samego siebie. Uciekł rodzinie, ponieważ poważnie mu realizację powołania do zakonu jezuitów. Żył zaledwie 18 lat. Tyle wystarczyło, żeby osiągnąć świętość.

Jeśli w życiu człowieka Bóg jest najważniejszy, to automatycznie droga jego życia staje się drogą dążenia do świętości. Jeśli z miłością traktujemy drugiego człowieka, to wybieramy drogę, która prowadzi do nieba, a więc chcemy być świętymi. Jeśli odrzucamy grzech wypowiadamy walkę złości, to wybieramy życie zgodne z kodeksem świętości. Każdy człowiek ma więc szansę zostać świętym!

Uczeń:

- wie, że św. Stanisław Kostka jest patronem dzieci i młodzieży;
- umie wyjaśnić, jak dzisiaj można być świętym;
- pragnie być świętym.

4. Metody i pomoce

Pogadanka połączona z tworzeniem rysunku, czytanie opowiadania o św. Stanisławie Kostce połączona z omawianiem ilustracji i z rozmową o świętości, praca w „Zeszycie ucznia”.

Pomoce:

- podręcznik i „Zeszyt ucznia”,
- nagranie piosenki zespołu Arki Noego: „Święty uśmiechnięty”.

5. Scenariusz katechezy

Wprowadzenie do katechezy

Witamy się z uczniami i odmawiamy wspólnie modlitwę: „Ojcze nasz”. Następnie śpiewamy refren piosenki: „Święty uśmiechnięty”.

– Kto to jest święty?

Podczas rozmowy tworzymy na tablicy schematyczny rysunek przedstawiający prawdę, że Święty przede wszystkim jest Bóg, a także, że święci to ci, którzy umarli i teraz przebywają z Bogiem w niebie.

Odkrywanie wezwania Bożego

Dzieci otwierają podręczniki na stronie 12. Katecheta czyta opowiadanie. Dzieci śledzą tekst. Katecheta może przerywać czytanie zwracając uwagę uczniów na poszczególne ilustracje.

Na koniec pytamy:

– Jak myślicie, dlaczego Staś Kostka został świętym?

Dzieci powinny odkryć, że o świętości Stanisława Kostki nie zdecydował żaden wielki czyn, ani nadzwyczajne wydarzenie, ale miłość do Boga i bliźniego realizowana w codziennym życiu.

Odpowiedź na wezwanie Boże

– Kto może zostać świętym? Czy tylko nadzwyczajni ludzie, którzy robią nadzwyczajne rzeczy? Przyjrzyjcie się ilustracji na 15 stronie waszych podręczników. Kogo ona przedstawia?

W krótkiej rozmowie prowadzimy dzieci do odkrycia prawdy, że każdy człowiek, bez względu na to, w jakim pracuje zawodzie, może zostać świętym (a nie tylko osoba duchowna: ksiądz czy zakonnica). Wszyscy na chrzcie świętym zostaliśmy zaproszeni do świętości. Katecheta dorysowuje na tablicy dalszą część rysunku.

– W niebie jest o wiele więcej świętych niż to zostało ogłoszone w kościele. Nie znamy nazwisk i imion wszystkich, którzy są święci. A czy dzieci mogą zostać świętymi?

W odpowiedzi na to pytanie może pomóc ćwiczenie 1. ze strony 10 „Zeszytu ucznia”.

Utrwalenie

Na zakończenie śpiewamy piosenkę: „Święty uśmiechnięty” i modlimy się słowami modlitwy z podręcznika (strona 15). Katecheta czyta wprowadzenie i wezwania, dzieci odpowiadają na nie.

.....
 Jeśli chcesz być blisko Pana Jezusa, myśl zawsze o tym, czego On pragnie i tak właśnie postępuj. A jeśli ci coś nie wyjdzie, proś Go o pomoc. On przyjdzie do ciebie w sakramencie pokuty i podczas Mszy Świętej.

„Panie Jezu Chryste, Synu Boży.... zmiłuj się nad nami.
Święty Stanisławie Kostko... módl się za nami”.

.....

W zeszytach przedmiotowych uczniowie pod tematem przerysowują schemat z tablicy. W domu wykonują ćwiczenie 2. ze strony 10 „Zeszytu ucznia”.

6. Współpraca z rodziną i parafią

Proponujemy, aby dzieci w domu wspólnie z rodzicami poprosiły Boga, za wstawiennictwem świętego Stanisława Kostki, o to by pomógł im zostać świętymi. Dzieci mogą również w zeszytach przedmiotowych albo na kartkach z bloku narysować zakład pracy swoich rodziców lub ich pracę w domu. Jeśli dzieci przyniosą rysunki na kartkach katecheta powinien je zebrać i zachować, ponieważ będziemy z nich korzystać w katechezie 41.

Katecheza 5

Jak można zobaczyć Pana Boga

1. Cele katechezy

Poznanie prawdy, że Pan Jezus poprzez swoje czyny i słowa ukazuje nam Miłość Boga Ojca.

Uświadomienie faktu, że Pana Boga możemy zobaczyć jedynie sercem i wiarą.
Prowadzenie do postawy zaufania i zawierzenia Bogu.

2. Zadanie nauczyciela religii

Katecheta prowadzi uczniów do odkrycia prawdy, że nie wszystko można zobaczyć oczami, że na niektóre sprawy trzeba spojrzeć głębiej i starać się je pojąć raczej sercem i wiarą.

3. Treści – wymagania szczegółowe

Bóg w niepojętym Majestacie jest niedostępny poznaniu zmysłowemu. Jednakże w swej wielkiej Miłości chciał, byśmy Go bliżej poznali i dlatego objawił się nam w Osobie Syna Bożego, który stał się dla nas człowiekiem. Dlatego Jan Ewangelista pisze: Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej, jak tylko przeze Mnie. Kto Mnie widzi, widzi także i Ojca (J 14, 6b. 9b).

W tę ważną prawdę wprowadzamy dzieci, aby lgnąc do Jezusa w Nim i dzięki Niemu odkrywały rzeczywistość kochającego Boga Ojca i zawierzyły Mu siebie.

Uczeń:

- wie, że słowa „zobaczyć”, „widzieć” mogą mieć nie tylko znaczenie dosłowne, ale i głębsze;
- potrafi wyjaśnić, w jaki sposób Pan Jezus ukazuje nam Boga Ojca;
- pragnie całkowicie zawierzyć i zaufać Panu Bogu.

4. Metody i pomoce

Katechezę prowadzimy metodą rozmowy. Najpierw w oparciu o ilustracje w podręczniku, potem o tekst Ewangelii, a następnie wprowadzamy opowiadanie. Korzystamy także z propozycji zabawy.

Pomoce:

- podręcznik i „Zeszyt ucznia”,
- Pismo Świąte,
- świeca,
- nagranie – piosenka nr 1: „Jezus jest tu”.

5. Scenariusz katechezy

Wprowadzenie do katechezy

Katechezę rozpoczynamy modlitwą: „Ojcze nasz” i piosenką nr 1: „Jezus jest tu”.

Praca z podręcznikiem. Dzieci otwierają podręczniki na stronie 16.

– Co przedstawiają poszczególne zdjęcia? Patrząc na niektóre z nich możemy odkryć ich głębsze znaczenie. Odszukajcie te zdjęcia, które znaczą więcej niż tylko to, co widzimy oczami. O czym myślicie, co czujecie widząc osoby i rzeczy na nich przedstawione?

Wyniki spostrzeżeń dzieci katecheta zapisuje w tabelce:

Widzimy oczami	Widzimy sercem
Biedronka	-----
Mak	-----
Żabka	-----
Dom	miłość, ciepło, rodzina
Chłopiec z tornistrem	szkoła, przyjaźń
Huśtawka	radość, zabawa
Twarz mamy smutna	troska, zmartwienie
Dziewczynka przytulona do mamy	żał, smutek,

Uwaga! Nagłówki tabeli zapisujemy na końcu.

– Okazuje się, że niektóre rzeczy oznaczają tylko to, co da się zobaczyć (trzy pierwsze rzeczy w tabelce), a w niektórych widzimy coś więcej, kojarzą się nam z czymś innym. Możemy powiedzieć, że niektóre rzeczy można zobaczyć oczami, a inne „widzimy tylko sercem”.

Odkrywanie wezwania Bożego

Zabawa. Uczniowie wstają. Katecheta bardzo powoli czyta wiersz ze strony 16 podręcznika. Kiedy dzieci usłyszą coś, co można zobaczyć, klaskają w dłonie, kiedy natomiast będzie coś, czego nie można zobaczyć w znaczeniu dosłownym, co można „widzieć tylko sercem” – podskakują.

– Już wiemy, że nie wszystkie rzeczy i sprawy możemy zobaczyć oczami, że na niektóre sprawy trzeba spojrzeć głębiej i starać się je pojąć raczej sercem i wiarą. Czy można własnymi oczami, tak jak się widzi kolegę i koleżankę zobaczyć Pana Boga?

W odpowiedziach dzieci podkreślamy fakt, że Boga nie można zobaczyć, bo jest istotą duchową. Potem zapalamy świecę.

– Posłuchajmy teraz, jak Pan Jezus chciał nam pokazać Boga Ojca. Posłuchajmy uważnie fragmentu Ewangelii.

Czytamy uroczycie J 14, 6b. 9b.10b.

.....

- Pan z wami.
- I z duchem twoim.
- Słowa Ewangelii według świętego Jana.

– Chwała Tobie, Panie.

Jezus powiedział: „Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak tylko przez Mnie. Kto Mnie widzi, widzi także i Ojca. Ja jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie”.

– Oto słowo Pańskie.

– Chwała Tobie, Chryste.

.....

Uczniowie wracają do ławek. Mogą jeszcze raz przeczytać tekst Pisma Świętego (podręcznik strona 16).

– Pan Jezus podpowiada nam, jak można zobaczyć Boga naszym sercem i wiarą. Co trzeba zrobić, by zobaczyć Boga Ojca? Przez Kogo Bóg Ojciec staje się widzialny? Czy potrzebny nam jest do tego obraz Pana Jezusa? Po czym poznajemy Boga Ojca w Panu Jezusie? Co Jezus dla nas ludzi uczynił, jaki był, że rozpoznajemy w Nim Boga Ojca?

Katecheta podsumowuje wypowiedzi uczniów, utrwalając jednocześnie przesłanie Ewangelii.

– Widzimy, że wszystko, co Jezus czynił, było dobre, pełne miłości do człowieka i troski o jego zbawienie. Poza tym Pan Jezus czynił cuda, czyli znaki, które może czynić tylko sam Bóg. Po tym rozpoznajemy w Panu Jezusie Jego Ojca – Boga.

Żeby zobaczyć, czy teraz świeci słońce, czy pada deszcz, nie musimy wychodzić na podwórko, wystarczy spojrzeć w okno i już wiemy. Podobnie, żeby poznać Boga Ojca, nie musimy Go zobaczyć na własne oczy, wystarczy „popatrzeć sercem” na Jezusa i już wiemy, jaki jest Bóg Ojciec. Wiemy to, choć Go nie możemy zobaczyć, bo jest Duchem. Widząc i czując miłość Jezusa, doświadczamy miłości Boga, wierzymy w miłość Boga.

Uwaga. Ważne jest tu pojęcie wiary. „Widzieć sercem” Boga to znaczy wierzyć w Niego.

Odpowiedź na wezwanie Boże

Opowiadanie. Czytamy teraz opowiadanie: „Co znaczy wierzyć?” (Podręcznik strona 16-17), a następnie omawiamy jego treść w krótkiej rozmowie.

– Co spotkało Karolka? Na czym polegała trudność skoku z szafy? Co sprawiło, że Karolek zdecydował się na skok? W jaki sposób możemy porównać sytuację w jakiej znalazł się Karolek do naszej relacji z Panem Bogiem?

Katecheta słucha wypowiedzi dzieci, a na koniec podsumowuje.

– Boga nie widzimy, ale On nas widzi i kocha. Czeka byśmy Mu zawierzyli wszystkie nasze sprawy, byśmy całkowicie Mu zaufali.

Modlitwa

Katecheta zapala świecę. Dzieci mogą czytać modlitwę z podręcznika (strona 17) lub powtarzać jej słowa za katechetą.

.....
Panie Boże, nie widzę Cię
oczami, ale wierzę w Ciebie i ufam Ci.
Pragnę być blisko Ciebie.
.....

Na koniec modlimy się wspólnie: Akt miłości i nadziei.

Utrwalenie

Jako utrwalenie dzieci wykonują ćwiczenie 1. ze strony 10 „Zeszytu ucznia”. W zeszytach przedmiotowych dzieci mogą napisać swoją własną modlitwę do Boga Ojca.

6. Współpraca z rodziną i parafią

Prosimy rodziców, by zachęcali dzieci do modlitwy spontanicznej. Niech razem z dziećmi spróbują podjąć taką modlitwę.

Spis nagrań i materiałów na dołączonej płycie*

Piosenki, pieśni i kolędy

- [01] Piosenka nr 1 [Jezus jest tu]
- [02] Piosenka nr 1_playback [Jezus jest tu; playback]
- [03] Pieśń nr 2 [Przygotuję Ci serce]
- [04] Pieśń nr 2_playback [Przygotuję Ci serce; playback]
- [05] Piosenka nr 3 [Gdy idziemy poprzez świat]
- [06] Piosenka nr 3_playback [Gdy idziemy poprzez świat; playback]
- [07] Piosenka nr 4 [Jak paciorki różańca]
- [08] Piosenka nr 4_playback [Jak paciorki różańca; playback]
- [09] Pieśń nr 5 [Bóg jest miłością]
- [10] Pieśń nr 5_playback [Bóg jest miłością; playback]
- [11] Piosenka nr 6 [Oto jest dzień]
- [12] Piosenka nr 6_playback [Oto jest dzień; playback]
- [13] Piosenka nr 7 [Przykazanie nowe daję wam]
- [14] Piosenka nr 7_playback [Przykazanie nowe daję wam; playback]
- [15] Pieśń nr 8 [Com przyrzekł Bogu]
- [16] Pieśń nr 8_playback [Com przyrzekł Bogu; playback]
- [17] Piosenka nr 9 [Panie, Twój tron]
- [18] Piosenka nr 9_playback [Panie, Twój tron; playback]
- [19] Piosenka nr 10 [Gromadzisz nas]
- [20] Piosenka nr 10_playback [Gromadzisz nas; playback]
- [21] Piosenka nr 11 [Ci, co zaufali Panu]
- [22] Piosenka nr 11_playback [Ci, co zaufali Panu; playback]
- [23] Piosenka nr 12 [Przepraszam Cię, Boże]
- [24] Piosenka nr 12_playback [Przepraszam Cię, Boże; playback]
- [25] Kolęda nr 13 [Dzisiaj w Betlejem]
- [26] Kolęda nr 13_playback [Dzisiaj w Betlejem; playback]
- [27] Kolęda nr 14 [Przybieżeli do Betlejem]
- [28] Kolęda nr 14_playback [Przybieżeli do Betlejem; playback]
- [29] Kolęda nr 15 [Nie było miejsca dla Ciebie]
- [30] Kolęda nr 15_playback [Nie było miejsca dla Ciebie; playback]
- [31] Piosenka nr 16 [Przyjdź, Jezu mój]
- [32] Piosenka nr 16_playback [Przyjdź, Jezu mój; playback]
- [33] Piosenka nr 17 [Wszystkie moje troski i kłopoty]
- [34] Piosenka nr 17_playback [Wszystkie moje troski i kłopoty; playback]
- [35] Piosenka nr 18 [Chcemy słuchać Cię]

* W nawiasach kwadratowych podano numerację nagrań dla odtwarzaczy płyt z plikami mp3.

- [36] Piosenka nr 18_playback [Chcemy słuchać Cię; playback]
- [37] Pieśń nr 19 [Hymn do Ducha Świętego]
- [38] Pieśń nr 19_playback [Hymn do Ducha Świętego; playback]
- [39] Piosenka nr 20 [Czy wy wiecie, że jesteśmy świątynią]
- [40] Piosenka nr 20_playback [Czy wy wiecie, że jesteśmy świątynią; playback]
- [41] Pieśń nr 21 [Ogrodzie Oliwny]
- [42] Pieśń nr 21_playback [Ogrodzie Oliwny; playback]
- [43] Piosenka nr 22 [Dziękujemy Jezusowi]
- [44] Piosenka nr 22_playback [Dziękujemy Jezusowi; playback]
- [45] Piosenka nr 23 [Ofiaruję Tobie]
- [46] Piosenka nr 23_playback [Ofiaruję Tobie; playback]
- [47] Piosenka nr 24 [Tyś w Wieczerniku]
- [48] Piosenka nr 24_playback [Tyś w Wieczerniku; playback]
- [49] Pieśń nr 25 [Wielki jest Pan (Psalm 145, 3)]
- [50] Pieśń nr 25_playback [Wielki jest Pan (Psalm 145, 3); playback]
- [51] Pieśń nr 26 [Dzięki, o Panie!]
- [52] Pieśń nr 26_playback [Dzięki, o Panie!; playback]
- [53] Piosenka nr 27 [Pochwalony bądź, Panie nasz]
- [54] Piosenka nr 27_playback [Pochwalony bądź, Panie nasz; playback]
- [55] Piosenka nr 28 [Chleba z nieba]
- [56] Piosenka nr 28_playback [Chleba z nieba; playback]
- [57] Pieśń nr 29 [O Chryste, Zbawco mój]
- [58] Pieśń nr 29_playback [O Chryste, Zbawco mój; playback]
- [59] Piosenka nr 30 [Dzieckiem Bożym]
- [60] Piosenka nr 30_playback [Dzieckiem Bożym; playback]
- [61] Pieśń nr 31 [Zbliżam się w pokorze]
- [62] Pieśń nr 31_playback [Zbliżam się w pokorze; playback]
- [63] Piosenka nr 32 [Wystarczy iskra]
- [64] Piosenka nr 32_playback [Wystarczy iskra; playback]
- [65] Piosenka nr 33 [Jeśli smutek w sercu masz]
- [66] Piosenka nr 33_playback [Jeśli smutek w sercu masz; playback]
- [67] Piosenka nr 34 [Boża radość]
- [68] Piosenka nr 34_playback [Boża radość; playback]
- [69] Pieśń nr 35 [Chrystus Pan karmi nas]
- [70] Pieśń nr 35_playback [Chrystus Pan karmi nas; playback]

Muzyka ilustracyjna

A_katecheza_13

B_katecheza_18

C_katecheza_21 i 22

D_katecheza_26

E_katecheza_29

F_katecheza_31

G_katecheza_34

H_katecheza_35

I_katecheza_39 i 40

J_katecheza_41

K_katecheza_44; SŁOWA PRZEISTOCZENIA

L_katecheza_44; DOKSOLOGIA

Materiały do wydruku (pdf)

Plan wynikowy do wydruku (pdf)

Spis treści

Wprowadzenie do pracy z podręcznikiem	3
Program nauczania religii dla klas I-III szkoły podstawowej.....	7
Plan wynikowy	17
Kryteria oceniania w klasie III szkoły podstawowej.....	53

Rozdział I. Modlimy się

1. Pan Jezus zaprasza nas na spotkanie	60
2. Pan Bóg jest zawsze z nami	66
3. Pan Jezus uczy nas modlić się. Modlitwa Pańska – <i>Ojcze nasz</i>	70
4. Nasz patron modli się za nami.....	73
5. Jak można zobaczyć Pana Boga.....	77
6. Modlimy się nieustannie	81
7. Modlimy się na różańcu	86

Rozdział II. Wypełniamy przykazania

8. Bóg prowadzi ludzi do siebie	92
9. Bóg Jedyny.....	96
10. Bóg Święty	99
11. Bóg wierny	103
12. Kochamy rodziców	107
13. Chcemy szanować życie	112
14. Chcemy dawać szczęście	116
15. Chcemy dbać o własność	121
16. Chcemy żyć prawdą.....	126
17. Chcemy wybierać to, co ważne.....	132
18. Dziesięć słów o miłości do Boga i do ludzi.....	137
19. Poznajemy przyjaciół Jezusa. Uroczystość Wszystkich Świętych	140
20. Aby byli jedno. Przykazania kościelne	145

Rozdział III. Witamy i przepraszamy Pana Jezusa

21. Oczekujemy na Dar	152
22. Chcę spotkać Pana Jezusa. Obrzędy wstępne	156
23. Z Maryją czekamy na Zbawiciela	162
24. Umocnieni przebaczeniem. Sakrament pokuty i pojednania	166
25. „Panie, Ty wszystko wiesz”. Mój rachunek sumienia	171
26. Przebac mi, Jezule! Żal za grzechy i postanowienie poprawy.....	176
27. Bóg mi przebaczył! Spowiedź i rozgrzeszenie.....	181
28. Chcę naprawić zło. Zadośćuczynienie Bogu i bliźniemu	186
29. Narodził się nam Zbawiciel Boże Narodzenie	190
30. Mała droga świętości. Święta Teresa od Dzieciątka Jezus	195

Rozdział IV. Słuchamy Pana Jezusa

31. Pan Jezus ukazuje nam Boga Ojca	200
32. Apostołowie wypełniają misję Pana Jezusa	203
33. Chcę słuchać Boga. Liturgia słowa – czytania i homilia	208
34. Wierzę w Boga, Stworzyciela. Liturgia słowa – wyznanie wiary	211
35. Wierzę w Jezusa, Syna Bożego. Liturgia słowa – wyznanie wiary	215
36. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela. Liturgia słowa – wyznanie wiary	219
37. Wierzę w święty Kościół powszechny. Wyznanie wiary	223
38. Z ufnością prosimy Boga. Modlitwa powszechna.....	227

Rozdział V. Z Chrystusem ofiarujemy siebie Bogu Ojcu

39. Nasze wielkopostne przygotowania. Wielki Post	232
40. Jezus oddaje za nas życie.....	235
41. Przynosimy nasze dary. Liturgia eucharystyczna – przygotowanie darów.....	240
42. Jezus dla nas umiera i zmartwychwstaje. Triduum Paschalne.....	245
43. Wielbimy Boga. Liturgia eucharystyczna – nasze dziękczynienie.....	250
44. Msza Święta – ofiara Chrystusa	253

Rozdział VI. Na ucztę z Panem Jezusem

45. Zaproszeni na Bożą ucztę	258
46. Jesteśmy dziećmi Bożymi.....	263
47. Pan Jezus daje nam siebie	269
48. Przyjmujemy Pana Jezusa. Komunia Święta	274
49. Kochać jak Jezus.....	281

Rozdział VII. Przyjmujemy błogosławieństwo

50. Maryja, pierwsza wśród błogosławionych	286
51. Otrzymujemy misję! Obrzędy zakończenia	291
52. Szczęśliwi ubodzy w duchu.....	298
53. Szczęśliwi, chociaż się smucą	303
54. Szczęśliwi cisi.....	308
55. Szczęśliwi spragnieni sprawiedliwości.....	312
56. Szczęśliwi miłosierni	316
57. Szczęśliwi czystego serca	321
58. Szczęśliwi czyniący pokój.....	326
59. Szczęśliwi prześladowani.....	331
60. Chrystus Pan nas karmi. Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa.....	336
61. Panie Jezu, będziemy wierni	341

Spis nagrań i materiałów na dołączonej płycie	345
---	-----